

Bestemmingsplan Drakenburgergracht

toetsing EHS en Flora- en faunawet

Concept

gemeente Baarn

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 31 augustus 2010

Verantwoording

Titel : Bestemmingsplan Drakenburgergracht
Subtitel : toetsing EHS en Flora- en faunawet
Projectnummer : 283029
Referentienummer :
Revisie : C3
Datum : 31 augustus 2010

Auteur(s) : dr. A.M. Mouissie, drs. L. Vranken
E-mail adres : maarten.mouissie@grontmij.nl
Gecontroleerd door : drs. L. Vranken
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : dr. A.M. Mouissie
Paraaf goedgekeurd :
Contact : De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 30 634 47 00
F +31 30 637 94 15
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Plangebied	5
1.3	Wijzigingen in het bestemmingsplan	6
1.4	Bescherming van de EHS.....	7
1.5	Flora- en faunawet	8
1.6	Toepassing	8
2	Effectbepaling soorten.....	9
2.1	Inleiding effectbepaling.....	9
2.2	Beschikbare gegevens en wijze van inventarisatie.....	9
2.3	Effecten op zoogdieren.....	9
2.3.1	Effecten op vleermuizen	9
2.3.2	Effecten op de das	10
2.3.3	Effecten op overige zoogdiersoorten.....	12
2.4	Effecten op Jaarrond beschermde vogelnesten	13
2.5	Effecten planten	14
2.6	Conclusie	16
3	Toetsing aan de Flora- en faunawet	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Overtreding verbodsbepalingen en mogelijke vrijstellingen	18
3.2.1	Zoogdieren.....	18
3.2.2	Vogels.....	19
3.2.3	Reptielen en amfibieën.....	19
3.2.4	Vissen	19
3.2.5	Planten.....	19
3.3	Ontheffing voor het vernietigen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.	19
4	EHS Saldobenadering	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Ruimtelijke samenhang	21
4.3	Vergroting van het areaal EHS en natuur.....	24
4.4	Kwaliteitsslag	27
4.4.1	Aantasting en ontwikkeling van zones met bijzondere ecologische kwaliteit	27
4.4.2	Verandering in de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS	30
4.4.3	Aantasting en ontwikkeling van essentiële verbindingen	31
4.4.4	Effecten op bijzondere soorten	34
4.4.5	Conclusie kwaliteitsslag.....	35
4.5	Conclusies Saldobenadering	37
5	Nee, tenzij afweging	38
5.1	Inleiding	38
5.2	Zones met bijzondere ecologische kwaliteit	38
5.3	Aaneengeslotenheid en robuustheid.....	39
5.4	Aanwezigheid van bijzondere soorten.....	40

5.5	Essentiële verbindingen	40
5.6	Conclusie nee, tenzij	40
6	Conclusies en aanbevelingen	41
6.1	Conclusies	41
6.2	Mitigerende maatregelen ter bescherming van de EHS.....	41
6.3	Natuurinrichtingsmaatregelen en beheer	42
6.4	Waarborgen	44

Bijlage 1: Toetsingskader Flora- en faunawet

Bijlage 2: Afwegingskader EHS provincie Utrecht

1 Inleiding

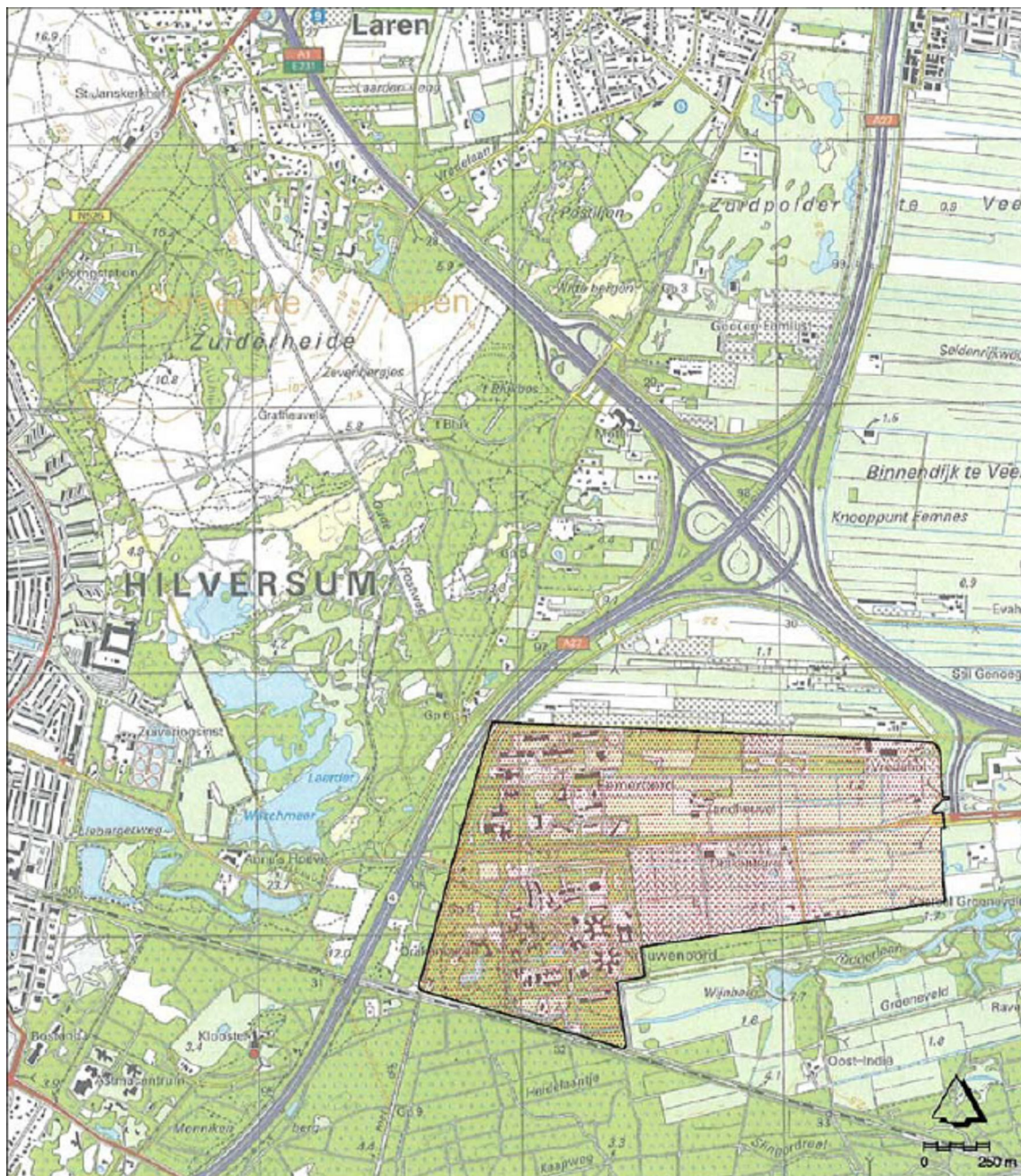
1.1 Aanleiding

In verband met een aantal ontwikkelingen in het gebied Drakenburgergracht, in de oksel van de A27 en de A1 gaat de gemeente Baarn een bestemmingsplan opstellen. In dit gebied is de gemeente voornemens een wellness-centrum, hotel en woningen mogelijk te maken. In de omgeving van de woningen zullen gebouwen van zorginstellingen Sherpa en Amerpoort gesloopt worden. Op de vrijkomende gronden wil de gemeente bos en natuur realiseren. Daarnaast onderzoekt de gemeente of bij een boomkwekerij in het gebied toegestaan kan worden dat een deel van het terrein gebruikt wordt voor conferenties en congressen.

De gemeente Baarn heeft Grontmij gevraagd om een onderzoek te doen naar de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten in het plangebied en aan te geven in hoeverre deze soorten in het kader van de Flora- en faunawet een belemmering vormen voor de ontwikkelingen. Tevens heeft de gemeente Grontmij gevraagd om een ecologische onderbouwing te schrijven voor het woningbouwproject dat in de EHS ligt. Het voorliggende rapport is het resultaat van dit onderzoek.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de 'oksel' van de A27 en de A1, net ten zuiden van het verkeersknooppunt Eemnes en gelegen net ten westen van de kern Baarn. De begrenzing wordt aan de noord- en westzijde gevormd door de gemeentegrens. Aan de zuidzijde vormt de spoorlijn en het terrein van kasteel Groeneveld de begrenzing (Figuur 1.1).

Figuur 1.1. Begrenzing van het plangebied bestemmingsplan Drakenburgergracht (Bron: Voorontwerp bestemmingsplan Drakenburgergracht, gemeente Baarn).

1.3 Wijzigingen in het bestemmingsplan

Met het nieuwe-bestemmingsplan worden in planologische zin concreet de volgende nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt:

Omgekeerde integratie zorginstellingen Sherpa Amerpoort

- maximaal 205 woningen. Dit aantal kan uitgesplitst worden in 156 woningen ten behoeve van het vermaatschappelijken ('laanwonen', 'boswonen' en appartementen in het centrumgebied) en 49 zorggerelateerde of zorgwoningen;
- centrumvoorzieningen op de terreinen van zorginstellingen Sherpa en Amerpoort, aan weerszijde van de Zandheuvelweg;
- natuur en bosontwikkeling door sloop van gebouwen aan de zuidkant van de zorginstellingen.

Deze ontwikkeling inclusief het natuurontwikkelingsplan is beschreven in de gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel.

Extra bebouwing op het agrarisch bedrijf aan de Zandheuvelweg 2.

- 3500m² agrarische bedrijfsbebouwing. Dit is 500 m² extra agrarische bedrijfsbebouwing t.o.v. het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de gewenste nieuwe veestal met een oppervlakte van 1385m² mogelijk.
- ontheffingsmogelijkheid voor de realisering van 1000 m² extra agrarische bedrijfsbebouwing binnen het bouwvlak van het agrarisch bedrijf aan de Zandheuvelweg;

Oprichting van een conferentiecentrum op terrein van de bomenkwekerij

- ontwikkeling van een 20m brede natuurstrook (met een oppervlakte van 7500m²) aan de westzijde van het Bomencentrum en de mogelijkheid voor het houden van zakelijke bijeenkomsten ter ondersteuning van de kwekerij-functie;

Wellness-voorziening en hotel

- realisatie van een wellness-voorziening en een hotel op de locatie Zandheuvelweg / Oud Eemnesserweg;
- een nieuwe (bedrijfs)woning aan de Oud Eemnesserweg;

Recreatie en ontsluiting

- de aanleg van een recreatieve route door het gebied Drakenburgergracht;
- afsluiting van de Zandheuvelweg als doorgaande verbindingsweg en opwaardering van de Oud Eemnesserweg als doorgaande verbinding tussen Hilversum en Baarn (dit punt is onderdeel behorende bij het plan Parkwijk de Zandheuvel, svp bekijken of dit punt niet bij de EHS-saldobenadering betrokken moet worden).

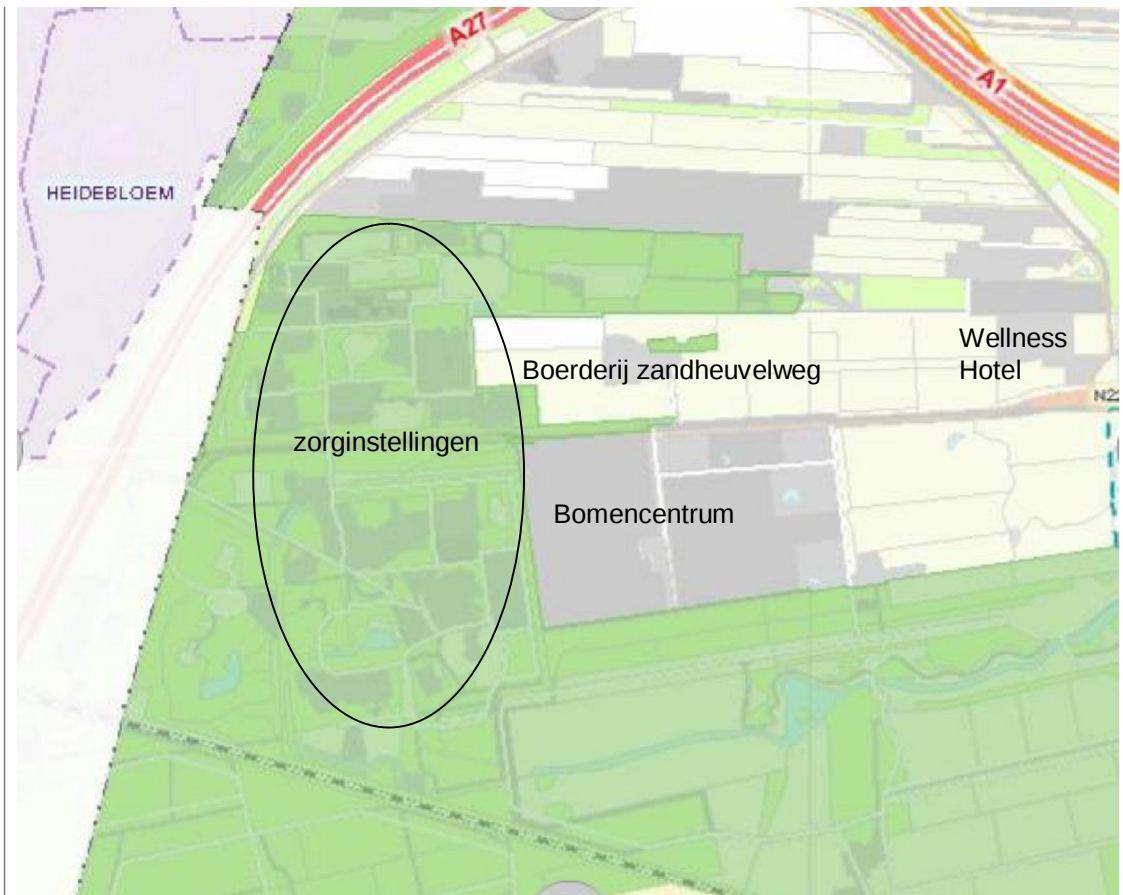
1.4 Bescherming van de EHS

De wijze waarop de provincie Utrecht omgaat met de bescherming van de EHS is vastgelegd in hoofdstuk 5 van de provinciale ruimtelijke verordening (Vastgesteld bij besluit van Gedeputeerde Staten op 21 september 2009, zie ook bijlage 1).

Een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' bevat bestemmingen en regels die zijn gericht op de bescherming van de in het plangebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Dit bestemmingsplan bevat geen bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant aantasten (artikel 5.2 lid 1 van de provinciale ruimtelijke verordening). Van dit uitgangspunt kan op twee manieren worden afgeweken. Ten eerste door middel van een nee, tenzij afweging (artikel 5.2 lid 3) of door toepassing van de EHS saldobenadering (artikel 5.2 lid 6).

De zorginstellingen Sherpa en Amerpoort liggen vrijwel geheel binnen de EHS (figuur 1.2). Toch zijn in het vigerende bestemmingsplan overwegend bestemmingen toegekend die niet zijn gericht op de bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, te weten maatschappelijke zorg. De reden dat alle gebouwen van de zorginstellingen binnen de EHS zijn gelegen heeft dan ook meer te maken met de ruime wijze van begrenzen van de EHS door de provincie dan met de natuurwaarden van de gebouwen. Gezien de ruimtelijke samenhang van de ontwikkeling van de zorginstellingen en de insteek om de EHS te versterken, zal voor dit onderdeel van het bestemmingsplan de EHS saldobenadering worden toegepast (Hoofdstuk 4).

Een bosperceel op het terrein van het agrarisch bedrijf van de heer Oosterom aan de Zandheuvelweg behoort eveneens tot de EHS, evenals het conferentiecentrum Drakenburg. De overige delen van het plangebied liggen buiten de EHS (figuur 4.1). Op deze ontwikkeling is de EHS saldobenadering niet van toepassing. Alle overige ontwikkelingen zullen daarom getoetst worden aan het nee, tenzij regime. Hierbij zal in eerste instantie worden beoordeeld of er sprake is van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Zo ja, zal vervolgens moeten worden gekeken naar alternatieven, maatschappelijk belang en eventueel mitigerende en compenserende maatregelen (Hoofdstuk 5).

Figuur 1.2 Gebiedsdelen behorende tot de provinciale ecologische hoofdstructuur (groene contour) van Utrecht (bron: www.provincie-utrecht.nl).

1.5 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet biedt de juridische basis voor de bescherming van soorten. Anders dan de bescherming van de EHS is de Flora- en faunawet overal van toepassing, ook buiten natuurgebieden. In het plangebied komen verschillende beschermde soorten voor. In hoofdstuk 2 staat beschreven welke effecten op deze soorten op kunnen treden. In hoofdstuk 3 zijn de deze effecten getoetst aan de bescherminskaders van de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1).

1.6 Toepassing

Het voorliggende rapport bevat zowel het onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden, effecten op beschermde natuurwaarden als de toetsing aan de beschermingskaders van de EHS en de Flora- en faunawet. Tevens vindt u in dit rapport de informatie over de te volgen procedures en te treffen mitigerende maatregelen. Daarmee kan dit rapport zowel gebruikt worden ter onderbouwing van de ruimtelijke ordeningprocedure met betrekking tot de waarden van de EHS (nee, tenzij) als voor de aanvraag van een ontheffing in gevolge artikel 75 van de Flora- en faunawet.

2 Effectbepaling soorten

2.1 Inleiding effectbepaling

Zowel in het kader van de Flora- en faunawet als voor de EHS is van belang om inzicht te hebben in het voorkomen van planten- en diersoorten in het plangebied en directe omgeving. Voor de Flora- en faunawet zijn met name de wettelijk beschermde soorten van belang. Het voorkomen van bijzondere soorten wordt als een essentiële waarde binnen de EHS gezien. Hieronder verstaat de provincie Utrecht zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3 van de FF-wet), de landelijk vastgestelde Rode lijst soorten en de provinciale Oranje lijst soorten (zie bijlage 2).

Omwille van de leesbaarheid van het voorliggende rapport zijn de effecten op soorten in een samenhangend hoofdstuk gepresenteerd. Per soortgroep wordt eerst het voorkomen in het plangebied beschreven om vervolgens in te gaan op de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen.

2.2 Beschikbare gegevens en wijze van inventarisatie

De belangrijkste bronnen met betrekking tot het voorkomen van planten en diersoorten zijn:

- Oranjewoud, 2008. Natuurtoets bestemmingsplan Drakenburgergracht Flora- en faunaonderzoek in opdracht van Gemeente Baarn
- Stichting Das en Boom, 2008. Onderzoek dassenburchten Parkwijk de Zandheuvel (een second opinion)
- Oranjewoud en Stichting Das en Boom, 2009. Gezamenlijk veldonderzoek dassenholen Sherpa terrein.

Deze informatie is aangevuld met gegevens beschikbaar gesteld door Stichting Das en Boom, ecologische atlanten en met web-based gegevensbestanden van diverse gegevensbeherende organisaties (waarneming.nl, RAVON etc., provincie Utrecht).

Om de beschikbare gegevens te interpreteren is door een ecooloog van Grontmij op 9 oktober 2009 een bezoek aan het plangebied gebracht. De bevindingen van dit oriënterende veldbezoek zijn in de tekst verwerkt. Naar aanleiding van dit veldbezoek is op 21 oktober 2009 opnieuw een gezamenlijk veldbezoek met de heer M. Moonen van Stichting Das en Boom uitgevoerd naar het terreingebruik van de das.

2.3 Effecten op zoogdieren

In het plangebied zijn verblijfplaatsen van vleermuizen en de das waargenomen. Tevens zijn er vraatsporen van de eekhoorn waargenomen.

2.3.1 Effecten op vleermuizen

In diverse gebouwen op het terrein van Sherpa zijn verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (figuur 2.1). Ook in een woning aan de Oud Eemnesserweg is een verblijfplaats van deze soort aangetroffen. Het betreft baltsverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van solitaire mannetjes.

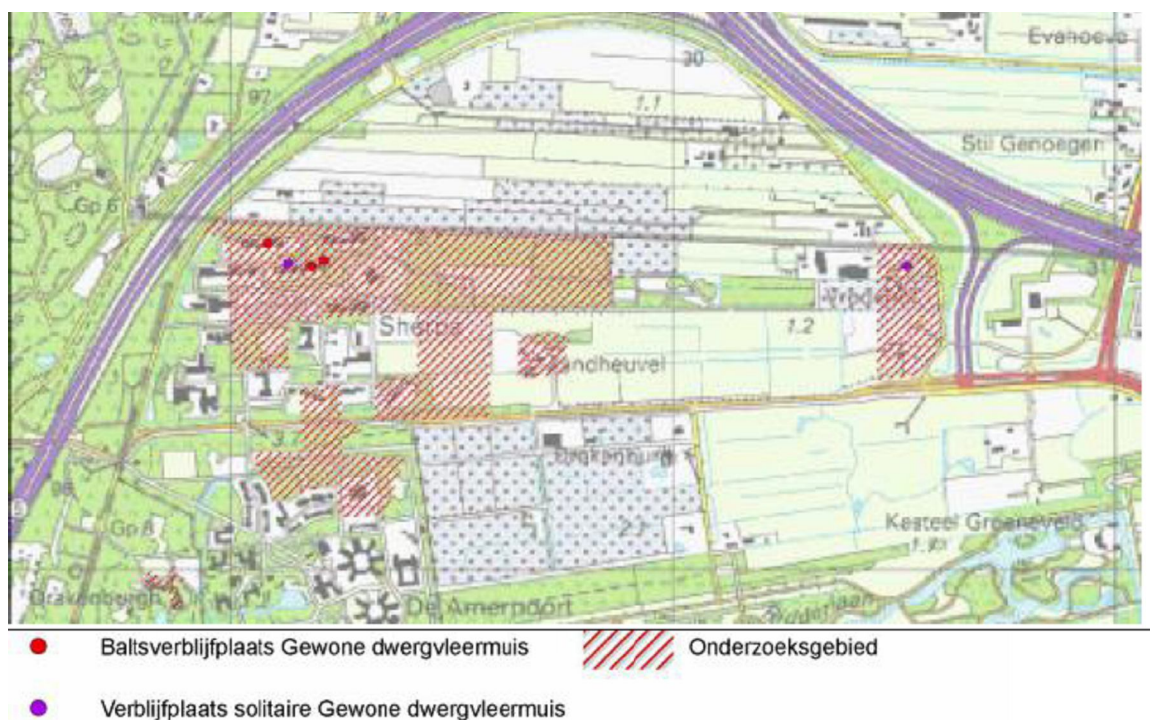
Met de ontwikkeling op het terrein van de zorginstellingen zal een deel van de gebouwen met verblijfplaatsen gesloopt worden.

De gewone dwergvleermuis komt in vrijwel heel Europa voor, noordelijk tot in Zuid-Scandinavië, oostelijk tot ver in Rusland en in de Kaukasus. In Nederland is het de meest algemene vleermuis met een ruime verspreiding over het gehele land. De aantallen worden geschat op

300.000 tot 600.000 dieren. De gewone dwergvleermuis is dus in ons land zeer algemeen en niet bedreigd. Deze vleermuis wordt vrijwel altijd aangetroffen bij inventarisaties rondom gebouwen in het kader van de Flora- en faunawet (bron soortendatabase Ministerie van LNV). De gunstige staat van instandhouding van deze soort is dan ook niet in het geding.

De gewone dwergvleermuis gebruikt in de zomer een netwerk van verblijfplaatsen. Solitaire mannetjes wisselen regelmatig van verblijfplaats. Ook voor de balts worden in een seizoen diverse verblijfplaatsen gebruikt. Voor de instandhouding van deze functies is daarom niet zo zeer van belang dat alle verblijfplaatsen behouden blijven, maar dat er voldoende alternatieve verblijfplaatsen voorhanden zijn. Op het terrein van de zorginstellingen zijn diverse gebouwen aanwezig van vergelijkbaar type als de te slopen gebouwen. Naar verwachting kunnen deze gebouwen een goed alternatief bieden als vleermuisverblijfplaats. Bovendien zullen vleermuizen gebruik kunnen maken van de nieuwe gebouwen. Van belang is wel dat vleermuisvriendelijk gebouwd wordt (zie mitigerende maatregelen in hoofdstuk 5).

Door de sloop van deze gebouwen zal de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis dus niet worden aangetast.

Figuur 2.1 Verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied.

2.3.2 Effecten op de das

Aanwezigheid in het plangebied

In het bosperceel rond het voetbalveld aan de noordoostzijde van het terrein van Sherpa is recent een actief in gebruik zijnde dassenburcht vastgesteld en diverse bijburchten die deels ook nog recent zijn bezocht. Dit perceel is in de afgelopen twee jaar vijf keer onderzocht:

- november 2008, veldonderzoek door Oranjewoud
- februari 2009, gezamenlijk veldonderzoek Stichting Das en Boom en Oranjewoud
- augustus 2009, veldbezoek door vrijwilliger Stichting Das en Boom
- 9 oktober 2009 veldbezoek door ecooloog van Grontmij
- 21 oktober 2009 gezamenlijk veldonderzoek Stichting Das en Boom en Grontmij.

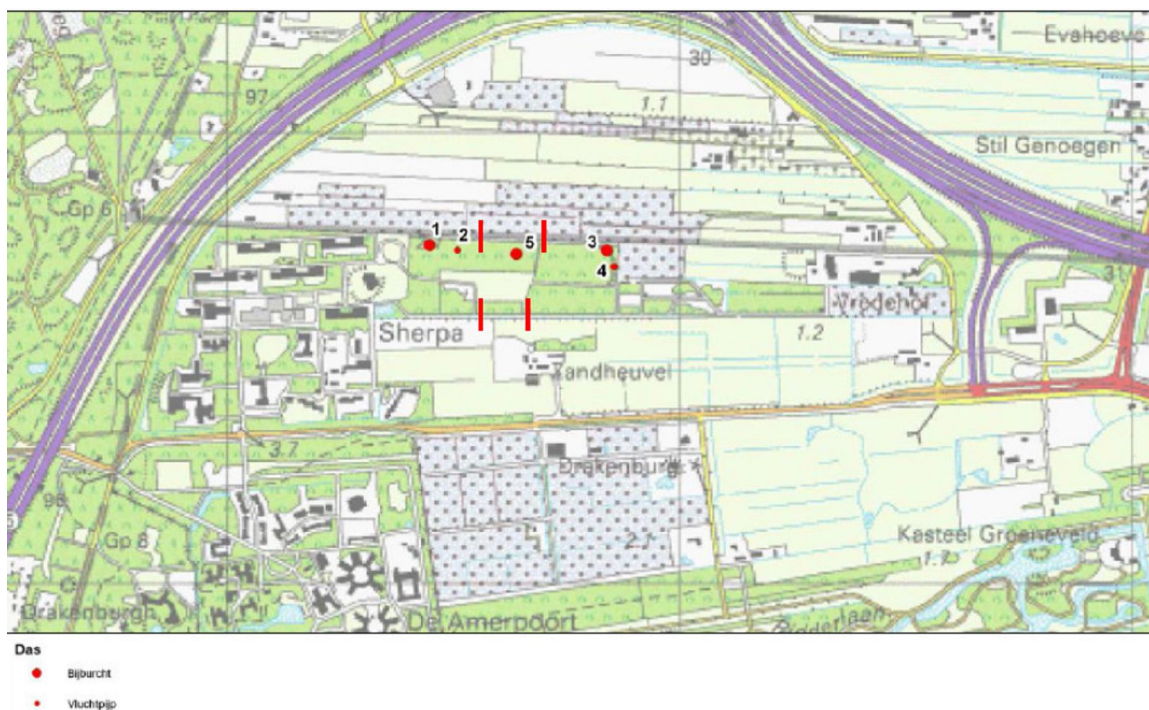
Gedurende deze onderzoeksperiode is de activiteit van de das in het bosperceel duidelijk toegenomen. Ongeveer halverwege het perceel ten noorden van het voetbalveld heeft zich inmiddels een hoofdburcht met zes hollen ontwikkeld, terwijl hier in 2008 nog nauwelijks activiteit was en slechts twee hollen. Tijdens de laatste drie veldbezoeken werden rond deze burcht verse

graafsporen aangetroffen, prenten en sleepsporen van nestmateriaal. Tevens werd een zogenaamde speelplaats rond een boom waargenomen, wat er op duidt dat hier meerdere dassen wonen. In een cirkel met een straal van ongeveer 100 m rond deze burcht zijn op veel plaatsen wroetsporen aangetroffen.

Behalve deze hoofdburcht zijn er drie locaties welke in het verleden door de das zijn bezocht en mogelijk nog incidenteel worden bezocht. Het gaat om:

- een hol aan de oostzijde van het zanddepot aan de westzijde van het perceel (locatie 1 in Oranjewoud 2008);
- een bijburcht met vier hopen aan de noordoostzijde van het perceel (locatie 3 in Oranjewoud 2008);
- een bijburcht met drie hopen naast de greppel aan de oostzijde van het perceel (locatie 4 in Oranjewoud, 2008).

Op de tweede locatie vanuit het westen (in Oranjewoud 2008 locatie 2) werd tijdens vier bezoeken in 2009 geen hol meer aangetroffen, terwijl bij het bezoek in februari 2009 de ontdekker aanwezig was. Aangenomen mag worden dat deze locatie niet meer bestaat.

Figuur .2.2. Locatie van de dassenburchten (rode stippen) en wissels (rode lijnen).

Gevoeligheid en bedreigingen van de das

De das loopt vanwege haar grote leefgebied en manier van jagen veel risico om slachtoffer te worden autoverkeer. Tegenwoordig sneuvelen er in Nederland jaarlijks ongeveer 700 dassen in het verkeer (informatie Das en Boom). Wegen vormen bovendien een barrière voor de nachtelijke trek tussen burchten en foerageergebieden en de genetische uitwisseling tussen populaties. Autoverkeer vormt daarmee een belangrijke bedreiging voor de das. Andere bedreigingen voor de das zijn de oprukkende verstedelijking waardoor leefgebieden verloren gaan, schaalvergroting in het cultuurlandschap, barrièrewerking door kanaaloevers en ontgrondingen. Tot de jaren 1960 vormde de jacht een belangrijke bedreiging, maar dit is tegenwoordig verboden.

De das voelt zich al snel bedreigd door de aanwezigheid van honden, terwijl de aanwezigheid van mensen hem relatief weinig stoort. De das jaagt namelijk 's nachts en zit overdag onder de grond. Dassenburchten worden veelvuldig aangetroffen in de nabijheid van woonhuizen en fietspaden. Op het voetbalveld op het Sherpa terrein wordt regelmatig geoefend door een fanfare. Deze geluidsbelasting heeft de das kennelijk niet gehinderd om zich in dit bos te vestigen.

Dassen kunnen daarentegen routes gaan mijden waar honden worden uitgelaten. Honden kunnen ook jonge dassen doden.

Rondom dassenburchten is voldoende rust nodig, vooral in de avonduren. Een precieze afstand welke nodig is tussen een burcht en bebouwing is van verschillende omgevingsfactoren afhankelijk. Door de aanwezigheid van barrières zoals aarden wallen, bomen en watergangen wordt de verstoring invloed bijvoorbeeld sterk verminderd. Ook het gebruik van de bebouwing speelt hierbij een belangrijke rol. Horeca of recreatieve voorzieningen zijn veel verstorender dan woonhuizen of kantoren. In ieder geval is de benodigde verstoringvrije zone rond een hoofdburcht groter dan rond een bijburcht of vluchtpijp. Uiteindelijk is de beoordeling locatiespecifiek maatwerk, welke het beste door een dassendeskundige kan worden beoordeeld.

Effecten van de ontwikkelingen

Voor de situatie bij Sherpa heeft dassendeskundige Marc Moonen, van Stichting Das en Boom aangegeven dat de activiteit van de das niet zal worden verstoord zolang de bebouwing buiten het bosperceel blijft. In deze beoordeling heeft hij meegewogen dat de meest westelijke locatie (locatie 1 in Oranjewoud, 2008) slechts incidenteel wordt bezocht en geen belangrijke functie heeft voor de das. De afstand tussen de hoofdburcht en de nieuwe bebouwing is ruim 200m. Dit is in deze situatie zeker voldoende, aangezien tussen de burcht en bebouwing een slecht toegankelijk dicht bos aanwezig is.

Tussen de nieuwe woningen en het bosperceel met dassenburchten zal een natuurlijke barrière worden aangebracht in de vorm van een groenstrook van tenminste 10m breed. Hierdoor zullen bewoners het bosperceel niet als verlengstuk van hun tuin gaan zien en zal het menselijk gebruik van het bosje beperkt blijven. Er komen rond de dassenburchten geen nieuwe wandel- of fietspaden. Bovendien zullen de regels voor de paden in de omgeving van het bosperceel worden aangescherpt. Deze paden worden alleen opengesteld tussen zonsopkomst en ondergang. Honden zullen alleen aangelijnd worden toegelaten en het voetbalveld mag niet als honden speelplaats of uitlaatplaats gebruikt worden. Mede dankzij deze maatregelen zal de verstoring van de das niet toenemen en vermoedelijk zelfs afnemen.

De Zandheuvelweg vormt momenteel een barrière voor dassen die van de burcht op het terrein van Sherpa naar zuidelijker gelegen leefgebieden trekken. Recentelijk is nog een aangereden das aangetroffen in de berm van deze weg, nabij de zorginstellingen. Onderdeel van de bestemmingsplanwijziging is het voornemen om de Zandheuvelweg om te vormen van een doorgaande route tussen Baarn en Hilversum naar een weg voor bestemmingverkeer. Hierdoor zal de verkeersdruk naar verwachting met 75% afnemen van ca 7400 mvt/etmaal naar maximaal 1800 mvt/etmaal (gegevens verkeerstellingen provincie Utrecht, april 2010). Zowel vanuit oostelijke als vanuit westelijke richting zullen de zorginstellingen toegankelijk blijven voor gemotoriseerd verkeer, maar ter hoogte van de zorginstellingen zal alleen langzaam verkeer worden toegelaten. Hierdoor zullen zowel bewoners als dassen veiliger over kunnen steken.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling op het terrein van de zorginstellingen geen negatieve invloed zal hebben op de Das en dat het afsluiten van de Zandheuvelweg een positief effect zal hebben. De migratieroute naar zuidelijker gelegen dassenburchten zal namelijk verbeteren en het risico op verkeersslachtoffers zal dalen.

2.3.3 Effecten op overige zoogdiersoorten

Op het terrein van Amerpoort zijn vraatsporen aangetroffen in een naaldbosperceel aan de noordoostzijde van de zorginstelling. Nesten van de eekhoorn zijn hier niet aangetroffen. Een deel van dit gebied zal worden gekapt om ruimte te maken voor gebouwen. Hierbij gaat ongeveer een derde van het perceel verloren. Het is aannemelijk dat hierbij foerageergebied van de eekhoorn verloren gaat.

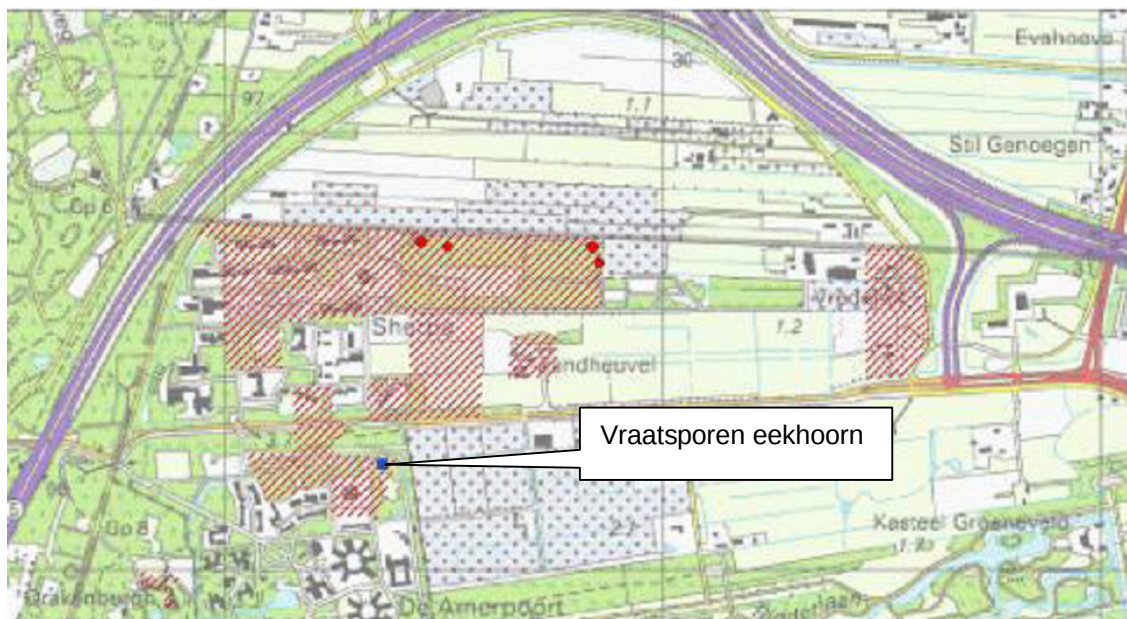
Hier staat tegenover dat elders op het terrein nieuw bos aangepland worden en ook natuurlijke bosverjonging zal plaatsvinden. Mede vanwege de vereisten vanuit de Boswet zal het totale

areaal aan bos gelijk blijven. Hierbij wordt echter gestreefd naar een verschuiving richting meer natuurlijk bos met inheemse soorten (eiken-dennen-beukenbos).

Eekhoorns hebben een breed dieet, dat bestaat uit knoppen, boomschors, jonge uitlopers van takken, eikels, dennenappels, hazelnoten, beukenootjes. Ze eten ook graag bessen en bramen, insecten en paddestoelen.

Op de korte termijn zal het voedselaanbod voor de eekhoorn daarom iets afnemen, maar op termijn –nadat de nieuwe bosontwikkeling heeft plaatsgevonden- zal de omvang van het foerageergebied ongeveer gelijk zijn aan de huidige situatie.

In de omgeving van het plangebied zijn grote bosgebieden aanwezig, met name op de Utrechtse Heuvelrug. Voor de periode dat het bos rond de zorginstelling nog moet herstellen is daarom voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. De staat van instandhouding van de eekhoorn is in Utrecht niet in het geding. De soort komt algemeen voor. De tijdelijke vermindering aan leefgebied zal dan ook geen invloed hebben op de instandhouding van de eekhoorn populatie.

Figuur 2.3 Locatie waar vraatsporen van de eekhoorn zijn aangetroffen (blauwe stip).

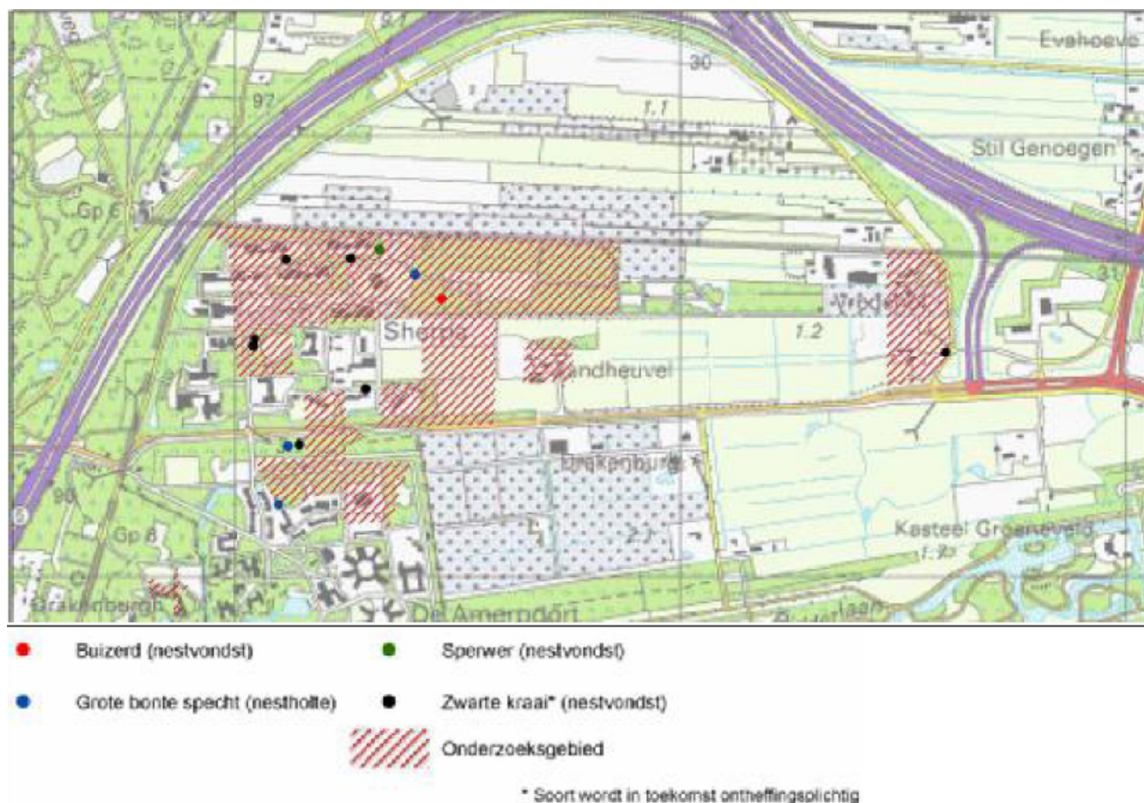
Er zijn waarneming van de boommarter bekend uit het plangebied of omgeving, maar er zijn geen concrete waarnemingen of indicaties van vaste verblijfplaatsen van deze soorten. De ontwikkeling heeft geen negatief effect op deze soort aangezien de omvang en kwaliteit van het potentiële leefgebied voor deze soort niet verminderd.

Verder komen er diverse algemene kleine zoogdiersoorten voor in het plangebied (tabel 3.1), zoals konijn, mol, haas en hermelijn. Het is niet uitgesloten dat enkele verblijfplaatsen van deze soorten verloren gaan bij grondwerkzaamheden. De totale omvang aan potentieel leefgebied zal door de ontwikkeling niet worden aangetast en zelf iets worden vergroot door natuurontwikkeling op de terreinen van de zorginstellingen en het bomencentrum. De ontwikkelingen hebben daarom geen negatieve invloed op de instandhouding van deze soorten. Landelijk wordt de staat van instandhouding van deze soorten bovendien niet bedreigd.

2.4 Effecten op Jaarrond beschermde vogelnesten

Op diverse locaties zijn jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen (figuur 2.4). Alleen nesten van de zwarte kraai en sperwer zijn aangetroffen op plekken waar bestemmingswijzigingen plaatsvinden. Het bos waar het buizerdnest en nest van de grote bonte specht is aangetroffen zal worden gespaard. De overige nestplaatsen van de grote bonte specht en van de sperwer zullen worden gespaard en ingepast in het plan. Ook de bomen met nesten van de zwarte kraai worden gespaard. Door het bestemmen als bos en natuur en door speciale aanwijzing van bos-

groepen binnen andere bestemmingen, zal in het bestemmingsplan voldoende bos rondom de nesten van buizerd, sperwer en grote bonte specht gespaard worden om de nesten te behouden. Vanwege de lagere gevoeligheid van de zwarte kraai is het niet nodig rondom deze nesten eveneens groepen bomen te sparen. Het sparen van de bomen met nesten is voldoende.

Figuur 2.4 Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

2.5 Effecten planten

Aanwezigheid in het plangebied

Op het terrein van beide zorginstellingen zijn groeiplaatsen van diverse beschermde soorten, Rode lijst soorten en Oranje lijstsoorten waargenomen. Vooral de greppel aan de noordzijde van Amerpoort is rijk aan plantensoorten van de Rode en Oranje lijst (dubbelloof en wilde hyacint), maar verspreid over de terreinen zijn meerdere groeiplaatsen aanwezig (zie onderstaande kaarten in figuren 2.5 en 2.6) afkomstig van Oranjewoud, 2008).

In het plangebied komen echter geen soorten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen' van de Rode en/of Oranje lijsten, alleen soorten van de categorieën 'gevoelig' en 'kwetsbaar' (Tabel 2.1). Alleen het rapunzelklokje moet volgens het nee, tenzij toetsingskader van de provincie als een bijzondere soort worden aangemerkt (bijlage 2). Deze soort is opgenomen in tabel 2 AMvB van de Flora- en faunawet.

Tabel 2.1 Plantensoorten van de Rode lijst, Oranje lijst en de Flora- en faunawet. Vet gedrukt zijn soorten welke volgens het nee, tenzij toetsingskader van de provincie als bijzondere soorten zijn aangemerkt.

Soort	Rode lijst	Oranje lijst	Flora- en faunawet
Dubbelloof	gevoelig		
Wilde hyacint		gevoelig	
Rapunzelklokje	kwetsbaar	gevoelig	Tabel 2 AMvB Ff-wet
Tuinwolfsmelk		kwetsbaar	
Zwarte toorts		gevoelig	
Vroegeling		gevoelig	
Kleine maagdenpalm		kwetsbaar	Tabel 1 AmvB Ff-wet

Kleine brandnetel		gevoelig	
Brede wespenorchis			Tabel 1 AmvB Ff-wet

- Dubbelloof (Rode Lijst) ● Wilde hyacinth (Oranje Lijst)
- Kleine brandnetel (Oranje Lijst) ● Zwarte toorts (Oranje Lijst)
- Tuinwolfsmelk (Oranje Lijst) ● Rapunzelklokje (Rode- en Oranje Lijst)
- Vroegeling (Oranje Lijst) ● Kleine maagdenpalm (Oranje Lijst)

Figuur 2.5 Waarnemingen van Rode en Oranje lijstsoorten in het plangebied.

- Brede wespenorchis (FFW tabel 1) Onderzoeksgebied
- Kleine maagdenpalm (FFW tabel 1)
- Rapunzelklokje (FFW tabel 2)

Figuur 2.6 Waarnemingen van wettelijk beschermde plantensoorten in het plangebied.

Effect van de ontwikkelingen

De groeiplaatsen van het rapunzelklokje zullen worden ingepast in de openbare groenvoorziening van de zorginstellingen. Hiermee is de bescherming van deze groeiplaatsen in principe gelijk aan de huidige situatie. Bij de bouwwerkzaamheden worden de groeiplaatsen gemarkeerd zodat hier geen bouwmaterialen op terecht komen.

De overige plantensoorten zijn geen bijzondere soorten volgens de definitie van de provincie Utrecht (zie bijlage 2) en zijn ook niet ontheffingsplichtig op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Toch zullen ook de meeste groeiplaatsen van deze soorten zoveel mogelijk worden gespaard. De greppel met dubbelloof en wilde hyacint zal vrijwel geheel worden gespaard. Er zullen alleen enkele meters worden gedempt te behoeve van de centrumvoorzieningen.

In de te ontwikkelen heidegebieden en schraallanden zullen nieuwe potentiële groeiplaatsen worden gecreëerd voor bijzondere en beschermde plantensoorten. Dit geldt ook voor de natuurstrook aan de westkant van het terrein van het bomencentrum.

2.6 Conclusie

De meeste groei en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde en bijzondere soorten zullen worden ingepast in het nieuwe plan, door deze locaties een natuur of bos bestemming te geven en door speciale aanwijzing van belangrijke bomen. Enkele groei- en verblijfplaatsen zullen echter verloren gaan. Naar verwachting zullen er geen soorten uit het gebied verdwijnen. Aanstasting van de gunstige staat van instandhouding van de populaties wordt niet verwacht. De gevolgen van deze effecten worden in de hierop volgende hoofdstukken getoetst aan de beschermingskaders van de Flora- en faunawet en de EHS.

De natuurontwikkeling op het terrein van de zorginstellingen en bomencentrum zal waarschijnlijk nieuwe bijzondere en beschermde soorten aantrekken. De wijze waarop de inpassing plaatsvindt is op hoofdlijnen beschreven in hoofdstuk 5 en voor de ontwikkeling van de zorginstellingen nader uitgewerkt in gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel (Terra Incognita en Grontmij, 2010).

3 Toetsing aan de Flora- en faunawet

3.1 Inleiding

Bij de beoordeling van effecten op beschermde soorten dient eerst vastgesteld te worden of er sprake is van overtreding van één van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet en of dit voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen. Als effecten niet zijn te voorkomen dient gekeken te worden naar de vrijstellingsmogelijkheden zoals beschreven in artikel 75 van de Flora- en faunawet. Afhankelijk van het beschermingsniveau en aard en belang van de ingreep kan een algemene vrijstelling gelden, een vrijstelling met gedragscode, een vrijstelling met een ontheffing of geen vrijstelling mogelijk zijn (zie bijlage 1).

Uit hoofdstuk 2 blijkt dat er verschillende beschermde planten- en diersoorten in het plangebied voorkomen (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Beschermde soorten die binnen het plangebied zijn waargenomen (vet) of waarvan het voorkomen wordt vermoed op grond van regionaal verspreidingspatroon en biotoopeisen.

Naam van de soort	Beschermings-categorie	Locatie waarneming
Brede wespenorchis	1	Amerpoort
Kleine maagdenpalm	1	Sherpa
Rapunzelklokje	2	Sherpa
Boommarter	3	(binnen plangebied)
Bosmuis	1	binnen atlas blok
Das	3	Sherpa
Dwergmuis	1	binnen atlas blok
Egel	1	binnen atlas blok
Eekhoorn	2	Amerpoort
Gewone bosspitsmuis	1	binnen atlas blok
Gewone dwergvleermuis	3	Sherpa
Haas	1	binnen atlas blok
Hermelijn	1	binnen atlas blok
Huisspitsmuis	1	binnen atlas blok
Konijn	1	(binnen plangebied)
Laatvlieger	3	binnen atlas blok
Mol	1	(binnen plangebied)
Ree	1	binnen atlas blok
Rosse vleermuis	3	binnen atlas blok
Veldmuis	1	binnen atlas blok
Vos	1	Sherpa
Watervleermuis	3	binnen atlas blok
Wezel	1	binnen atlas blok
Ringslang	3	J.H. Koot*
Hazelworm	3	(binnen plangebied)**
Bruine kikker	1	(binnen plangebied)
Gewone pad	1	binnen atlas blok
Kleine watersalamander	1	binnen atlas blok

Middelste groene kikker	1	(binnen plangebied)
Bosuil	jaarrond beschermd	Sherpa
Buizerd	jaarrond beschermd	Sherpa***
Ekster	jaarrond beschermd	Sherpa***
Grote Bonte specht	jaarrond beschermd	Sherpa + Amerpoort***
Sperwer	jaarrond beschermd	Sherpa***
Zwarte kraai	jaarrond beschermd	Sherpa + Amerpoort +KROONGroep/J. Zonnen- veld***
Overige broedvogels	nesten beschermd	

* Regelmatig waargenomen door bewoners ter hoogte van de locatie van het hotel.

** Ongeveer 5 jaar geleden waargenomen door een medewerker van de zorginstellingen.

***Nestlocaties

3.2 Overtreding verbodsbepalingen en mogelijke vrijstellingen

3.2.1 Zoogdieren

Er zijn verschillende zoogdiersoorten aanwezig in het plangebied (tabel 3.1). Het gaat om vier zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3 AMvB vd Ff-wet) en verschillende algemene soorten (tabel 1 AMvB vd Ff-wet).

Gewone dwergvleermuis

Door de sloop van gebouwen met verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zal artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. Onderzoek (Oranjewoud, 2008) heeft namelijk aangetoond dat hier baltverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van solitaire mannetjes van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn. Voor het slopen van deze gebouwen kan een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden bij dienst regelingen van het ministerie van LNV.

Das

De ontwikkeling zal de dassenburchten in het plangebied niet verstoren. Er hoeft derhalve ook geen ontheffing aangevraagd te worden voor deze soort.

Boommarter

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van de boommarter aanwezig in het plangebied. De ontwikkeling heeft bovendien geen negatief effect op deze soort. Overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van de boommarter is dan ook niet aan de orde.

Eekhoorn

Op het terrein van Amerpoort zijn vraatsporen aangetroffen in een naaldbosperceel aan de noordoost zijde van de zorginstelling. Een deel van dit gebied zal worden gekapt om ruimte te maken voor gebouwen. Hierbij gaat ongeveer een derde van het perceel verloren. Het is aannemelijk dat hierbij foerageergebied verloren gaat. Aangezien er in de omgeving nog voldoende foerageergebied over blijft zal de functionaliteit van de vaste verblijfplaatsen niet worden aangetast. Er vindt daarom geen overtreding van de Flora- en faunawet plaats. Wel is het van belang voor de kap van de bomen te controleren of hier nesten van de eekhoorn in aanwezig zijn. Bomen met nesten dienen gespaard te worden.

Algemene zoogdiersoorten

In het plangebied zijn sporen aangetroffen van vos, konijn, mol en ree. Daarnaast is het voorkomen van verschillende andere kleine zoogdiersoorten als hermelijn, egel, haas en bosmuis aannemelijk op grond van de habitatkenmerken. Het is niet uitgesloten dat bij de bouwwerkzaamheden enkele holen van konijn, mol of andere algemene soorten worden aangetast of verstoord. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt echter een algemene vrijstelling, zonder dat een ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Conform de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet) dient verstoring van deze soorten zoveel mogelijk voorkomen of beperkt te worden.

3.2.2 Vogels

Alle jaarrond beschermde nesten in het plangebied zullen worden gespaard. Door buiten het broedseizoen van vogels bomen te kappen of gebouwen te slopen wordt bovendien voorkomen dat nesten verstoord worden. Ten aanzien van vogels vindt daarom geen overtreding plaats van de Flora- en faunawet.

3.2.3 Reptielen en amfibieën

De ontwikkeling heeft geen negatief effect op reptielen en amfibieën (zie hoofdstuk 2). Overtreding van de Flora- en faunawet is dan ook niet aan de orde voor deze soorten.

3.2.4 Vissen

Er zullen geen watergangen worden gedempt. Wel zal de vijver worden geschoond en het talud natuurvriendelijk gemaakt. Alvorens deze werkzaamheden uit te voeren dient de vijver gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van beschermde vissoorten. Als deze worden aangetroffen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten op deze vissoorten te voorkomen. Als hiermee effecten niet geheel zijn te voorkomen dient tevens een ontheffing aangevraagd te worden.

3.2.5 Planten

Het vernietigen van groeiplaatsen van de beschermde plantensoorten is een overtreding van de bepalingen uit artikel 9 van de Flora- en faunawet. Kleine maagdenpalm en brede wespenorchis vallen onder het lichtste beschermingsregime (tabel 1 soort), wat inhoudt dat voor ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Wel dient conform de zorgplicht (art. 2 van de Ff-wet) de schade zoveel mogelijk te worden beperkt. Dit is gebeurd door de groeiplaatsen waar mogelijk te sparen. De groeiplaatsen van het rapunzelklokje (Tabel 2 van de Ff-wet) zullen voor aanvang van bouwwerkzaamheden worden gemarkeerd en bij gespaard tijdens de werkzaamheden.

3.3 Ontheffing voor het vernietigen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Uit bovenstaande paragraaf volgt dat een ontheffing aangevraagd dient te worden voor de gewone dwergvleermuis. Alle vleermuissoorten vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 AMvB Ff-wet). Dit houdt in dat de ontheffingaanvraag zal worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- De gunstige staat van instandhouding komt niet in gevaar door de ingreep.
- Er zijn geen bevredigende alternatieven voor de ingreep.
- Er is sprake van een bij wet genoemd belang.

Ruimtelijke ingrepen op zich wordt voor tabel 3 soorten niet zonder meer als belang erkend, aangezien dit in strijd is met de Habitatrichtlijn. Er dient sprake te zijn van een dwingende reden van openbaar belang. Gezien recent verleende ontheffingen blijkt LNV het begrip dwingende reden niet strikt te hanteren. Er dient echter wel sprake te zijn van een aantoonbaar openbaar belang, welke niet op een andere bevredigende manier kan worden opgelost.

Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor. De gunstige staat van instandhouding is niet in het geding.

Alternatieven en belang

De ontwikkeling van de zorginstellingen dient een maatschappelijk doel van omgekeerde integratie. Er zijn geen alternatieven waarbij de gebouwen met verblijfplaatsen van vleermuizen gespaard kunnen worden.

Onafhankelijk van de bouw van woningen in het kader van de vermaatschappelijking van de zorginstellingen, zijn de zorggebouwen aan vervanging toe. Een aantal zorggebouwen voldoet niet aan de eisen en renovatie is geen (duurzame) optie. Daarom is sloop en vervangende nieuwbouw voor deze zorggebouwen de enige mogelijkheid.

Ontheffingvoorwaarden

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen verstoord of vernietigd moeten worden ten behoeve van een ingreep, zal de initiatiefnemer in ieder geval maatregelen dienen te treffen om de schade zoveel mogelijk te beperken. Bij de ontheffingaanvraag dient de initiatiefnemer dan ook aan te geven welke mitigerende maatregelen hij zal treffen. Deze maatregelen neemt LNV in de regel over als ontheffingvoorwaarde. Daarnaast kan LNV aanvullende voorwaarden opnemen.

4 EHS Saldobenadering

4.1 Inleiding

Voor toepassing van de EHS saldobenadering zijn in de provinciale ruimtelijke verordening (artikel 5.2 lid 6) de volgende voorwaarden gesteld.

Een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' mag bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen binnen de EHS toestaan, mits per saldo op gebiedsniveau de kwaliteit wordt verbeterd, de kwantiteit wordt vergroot en voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- a. de combinatie van ruimtelijke ontwikkelingen binnen één gebiedsvisie is opgenomen waaruit de ruimtelijke samenhang blijkt en de wijze waarop de ontwikkelingen worden gerealiseerd;
- b. binnen de EHS een kwaliteitsslag gemaakt wordt waarbij het oppervlak natuur minimaal gelijk blijft dan wel toeneemt;
- c. een vergroting van het areaal EHS optreedt, waardoor de EHS beter gaat functioneren, ter compensatie van het gebied dat door de ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan;

Voor de ontwikkelingen op de terreinen van de zorginstellingen Sherpa en Amerpoort, hierna ook aan te duiden als 'Parkweg de Zandheuvel' is daarom onderzocht of aan de voorwaarden a t/m c kan worden voldaan. Hierbij is de toename van het areaal natuur (onder b) en toename areaal EHS (onder c) in samenhang beschouwd (§ 4.3) en de ruimtelijke samenhang (§ 4.2.) en kwaliteitsslag (§ 4.4) afzonderlijk. Aan alle drie de voorwaarden moet worden voldaan om de ontwikkeling toe te staan (§ 4.5).

4.2 Ruimtelijke samenhang

De ruimtelijke samenhang van de ontwikkelingen van de zorginstellingen is verwoord in de Gebiedsvisie Parkwijk De Zandheuvel (Rapport Terra Incognita & Grontmij 2010). In onderstaande citaat uit deze gebiedsvisie is de kern van de samenhang tussen de maatschappelijke en ruimtelijke opgave verwoord.

Ruimtelijke en maatschappelijke opgave

De kernactiviteiten van Amerpoort en Sherpa zijn gericht op het ondersteunen van mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking. Bij beide instellingen is een proces gaande gericht op vermaatschappelijking van de zorg, vernieuwing van verouderde gebouwen en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein. Bij deze ruimtelijke vernieuwingsopgave staat de cliënt centraal. Cliënten van Amerpoort en Sherpa zijn - net als ieder ander - burgers met mogelijkheden en beperkingen. Hun vragen zijn bepalend voor de te leveren ondersteuning. De beide instellingen willen die ondersteuning het liefst bieden in een zo normaal mogelijke omgeving. [...] Dit kan worden bereikt door op beperkte schaal woningen voor burgers te ontwikkelen op de beide zorginstellingsterreinen in combinatie met het naar de terreinen toe halen van maatschappelijke en recreatieve functies.

De principiële uitgangspunten voor Parkwijk De Zandheuvel zijn als volgt samen te vatten:

- *de cliënt staat centraal;*
- *het begrip 'ontmoeting' is vertrekpunt en kan worden gerealiseerd via:*
 - *woonruimte voor particulieren;*
 - *centrale wijkvoorzieningen die door alle wijkbewoners worden benut;*
 - *maatschappelijke functies naar Parkwijk De Zandheuvel toe halen;*
 - *versterken van de recreatieve functies;*

- de natuurwaarden worden gerespecteerd en versterkt.

Op de instellingsterreinen zullen verouderde gebouwen van de zorginstellingen Sherpa en Amerpoort worden gesloopt en wordt vervangende nieuwbouw gerealiseerd voor de huisvesting van cliënten en nieuwe dagbestedingsruimten. Daarnaast wordt er nieuwbouw gerealiseerd voor particulier en/of zorggerelateerd wonen en worden centrumvoorzieningen gebouwd in het hart van de nieuwe woonwijk. Hiertoe zal de Zandheuvelweg ter plaatse van de zorginstellingen worden 'geknipt'. Een uitgebreid stelsel van wandel- en fietspaden zorgt er voor dat het gebied onderdeel gaat uitmaken van het recreatieve routenetwerk op de overgang van de Utrechtse Heuvelrug naar het Gooi. Op de vrijkomende gronden aan de zuidzijde van het plangebied zal bos en natuur worden ontwikkeld.

Natuurontwikkeling en bescherming

Door de integratie van de zorginstelling en sloop van gebouwen komt aan de zuidkant van het plangebied ruimte vrij voor natuurontwikkeling.

- Het bos in dit deelgebied zal geleidelijk worden omgevormd naar een natuurlijk dennen-, eiken- en beukenbos.
- De vijver zal bovendien worden omgevormd tot een bosven.
- Een deel van de open plekken zullen niet worden ingepland met bos, maar worden omgevormd tot heide en heischraal grasland. Na inrichting zal hier een verschralingbeheer worden toegepast, waarbij grazige stukken twee keer per jaar worden gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd.
- De toegankelijkheid wordt beperkt tot alleen de paden en wegen.
- De verharde weg richting de kinderboerderij De Huydecoper wordt deels omgezet in een zandpad. Omheiningen worden zo veel mogelijk verwijderd en vervangen door natuurlijke keringen, zoals dicht struweel of takkenrellen.

Bovengenoemde inrichtingsmaatregelen zijn uitgewerkt in de Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel.

Ook in de rest van het plangebied worden bestaande natuurwaarden zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Om groei- en verblijfplaatsen van bijzondere soorten is een verspreidingskaart van deze soorten op de plankaart geprojecteerd. De bestemmingen en maatregelen zijn zodanig gekozen dat deze soorten voor het gebied behouden blijven.
- Alle woonstraten in Parkwijk De Zandheuvel aan weerszijden van de rijbaan voorzien van een vijf meter brede grasberm met boomgroepen en bosplantsoen. Hierdoor worden de Rode- en Oranje lijstsoorten (o.a. zwarte toorts, rapunzelklokje) die hier groeien behouden.
- De bermen worden botanisch beheerd met één à twee keer per jaar maaien en afvoeren. Langs de bosrand aan de oostzijde van het plangebied zal een mantelvegetatie aangeplant worden, zodat een geleidelijke overgang ontstaat naar het aangrenzende gebied.
- Op verschillende plekken zal het bos worden verdicht door een combinatie van bosaanplant met bomen opgekweekt uit inheems genetisch materiaal en natuurlijke bosverjonging.

Als onderdeel van het ruimtelijk plan voor Parkwijk De Zandheuvel wordt de Zandheuvelweg 'geknipt' en zal er geen doorgaand autoverkeer meer dwars door het Drakenburgergrachtgebied rijden. Hierdoor neemt de barrièrewerking van deze weg af. Hier zal vooral de das van kunnen profiteren, maar ook andere soorten die tussen grasland en bos leven en bewegen. Deze aanpassing van de Zandheuvelweg zal daarom de bosgraslandverbinding van noord naar zuid versterken.

Deze maatregelen zullen gezamenlijk zorgen voor zowel een vergroting van het areaal natuur als voor een kwaliteitsslag van de EHS (figuur 4.1).

Figuur 4.1. Schets van de wijze waarop het plan voor Parkwijk de Zandheuvel bijdraagt aan het versterken van de EHS (uit Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel).

Waarborgen

De bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden zullen op de volgende manieren worden gewaarborgd:

- Door planologische bescherming:
 - o een groter areaal te bestemmen als 'natuur en bos';
 - o bouwvlakken zodanig te kiezen dat zo min mogelijk bos verloren gaat.
- Door de uitvoering van de natuurmaatregelen en natuurontwikkeling te monitoren onder verantwoordelijkheid van de gemeente.
- Door duidelijke afspraken te maken over de rolverdeling en deze vast te leggen in een anterieure overeenkomst tussen de gemeente en de zorginstellingen.
- Door bescherming van soorten via de Flora- en faunawet.
- In het financieel plan (Metrum 2010) is ruim voldoende budget gereserveerd voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen en beheer van de natuur.

Bovengenoemde waarborgen zijn uitgewerkt in de Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel.

4.3 Vergroting van het areaal EHS en natuur

Bij de EHS saldobenadering dient zowel het oppervlak EHS als het oppervlak natuur toe te nemen. In principe is dit vast te stellen door het huidige oppervlak EHS en natuur te vergelijken met het oppervlak EHS en natuur in het toekomstige bestemmingsplan. Op welke wijze deze vergelijking uitgevoerd moet worden is echter niet vastgelegd. In overleg met de provincie Utrecht is gezocht naar een eenduidige vergelijking die past bij het karakter van het plangebied.

Vanwege het multifunctionele gebruik van het plangebied en verwevenheid van natuur en recreatief groen was de methodiek voor het uitvoeren van deze vergelijking niet direct evident. Na verschillende methodes te hebben overwogen, is er voor gekozen de vergelijking van zowel natuur als EHS uit te voeren op basis van het oppervlak met de bestemming bos en/ of natuur in het vigerende bestemmingsplan 'Drakenburgergracht Zorg' en het nieuwe bestemmingsplan 'Drakenburgergracht'.

De keuze voor deze vergelijking wordt hieronder voor het aspect EHS en natuur gemotiveerd.

EHS

De begrenzing van de EHS is vastgelegd in de gebiedsvisie van de provincie (voorheen streekplan). Technisch gezien kan het oppervlak EHS dus alleen toenemen indien de provincie de EHS ruimer gaat begrenzen in de volgende gebiedsvisie. In dit plangebied is de EHS echter al ruim begrensd met daarin ook delen die geen natuurfunctie hebben, maar zijn bestemd voor maatschappelijke zorg, verkeer of openbaar recreatief groen. Deze bestemmingen zijn niet gericht op de bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS en kunnen niet aan de gerealiseerde EHS worden toegerekend. Binnen het plangebied is daarom in principe ruimte om het oppervlak EHS te vergroten, zonder de begrenzing van de EHS in de structuurvisie te aan te passen.

Natuur

Natuur is een lastiger te definiëren begrip. De gemiddelde Nederlander verstaat hier iets anders onder dan ecologen, maar ook onder ecologen variëren de meningen over wat natuur is. Sommige ecologen leggen de nadruk op biodiversiteit, en anderen op wildernis en het functioneren van natuurlijke processen zonder menselijke beïnvloeding. Wildernis gaat niet per definitie samen met een hoge biodiversiteit. Cultuurlandschappen, zoals heiden en hooilanden kennen een veel hogere biodiversiteit dan natuurlijk gevormde schorren (kwelders) of climax Eiken-Beukenbossen. Het stelsel van natuurdoeltypen, welke voor de realisatie van de EHS is ontwikkeld, maakt onderscheid in nagenoeg natuurlijke eenheden, begeleid natuurlijke eenheden, half-natuurlijke eenheden en multifunctionele eenheden. Hiermee wordt zowel ingezet op biodiversiteit (verscheidenheid) als op wildernis (natuurlijkheid), maar (deels) in aparte gebieden. Inmiddels is het stelsel van natuurdoeltypen vervangen voor natuurbeheertypen. In dit stelsel is dit strikte onderscheid niet terug te vinden, maar ook de natuurbeheertypen kennen verschillende gradaties van natuurlijkheid en toelaatbaarheid van medegebruik.

Het natuurbeheertype toegewezen aan het plangebied als is 'Droog bos met productie (N 16.01)', een beheertype waarbij relatief veel medegebruik is toegelaten. In ieder geval is duidelijk dat de gebouwen en verhardingen geen natuur zijn. Tuinen vallen ook niet tot dit natuurbeheertype, maar monotypische houtakkers wel. Een grens tussen dit bosstype en een recreatief park met bomen is echter moeilijk te trekken. In de context van de EHS kunnen in principe alle delen van het gebied die voldoen aan de criteria van het natuurbeheertype, ook als natuur worden gezien.

In het Natuurbeheerplan van de provincie Utrecht (2009) is een kaart opgenomen (Kaart 1b Begrenzings van natuurgebieden) waarin de bestaande, nieuwe natuur en zoekgebieden zijn begrensd. Hoewel het plangebied Parkwijk de Zandheuvel vrijwel geheel binnen de EHS valt is slechts een deel als bestaande natuur begrensd. De rest van het plangebied is niet als natuur begrensd. Op de kaart is te zien dat de gebouwen en zones rond de gebouwen buiten de begrenzing van de natuur vallen. Deze kaart is echter niet gedetailleerd genoeg om als uitgangs-

punt te kunnen gebruiken om het huidige oppervlak natuur met het toekomstige oppervlak natuur te kunnen vergelijken.

Er is ook geen andere kaart beschikbaar die op voldoende detailniveau de actuele begrenzing van de natuur of het natuurbeheertype weergeeft. In theorie zou zo'n kaart te maken zijn door een gedetailleerde kartering van het plangebied uit te voeren. Van de toekomstige situatie is dit echter niet mogelijk aangezien het bestemmingsplan nog een zekere flexibiliteit biedt voor de inrichting van het plangebied. Bovendien biedt ook het huidige bestemmingsplan ruimte om in delen die niet bestemd zijn als 'bos of natuur', het karakter van de bospercelen dusdanig te veranderen dat zij niet meer als natuur of Natuurbeheertype 16.01 kunnen worden gezien.

In delen met de bestemming maatschappelijk zorg heeft het bos over het algemeen een meer parkachtige structuur, waarbij ook veel aanplantingen aanwezig zijn (oa Rhododendrons). De bestemming maatschappelijk zorg is bovendien niet gericht op de bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, maar op het bieden van zorg en veiligheid aan cliënten. In delen van het plangebied met de bestemming bos en/ of natuur is het bos over het algemeen meer aaneengesloten met een meer natuurlijk karakter, hieronder behoren ook waardevolle oude boskernen (figuur 4.3). Binnen de bestemming bos en natuur zijn de kenmerken en waarden bovendien planologisch wel beschermd. Vergelijking tussen het oppervlak met de bestemming bos en of natuur in het nieuwe en vigerende plan levert daarom een goed beeld op voor de winst of verlies aan natuur.

Uitgangspunt bij bovenstaande vergelijking is dat de delen met bestemming natuur in de toekomstige situatie ook als natuur gaan functioneren. In de gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel is beschreven met welke inrichtingsmaatregelen en beheermaatregelen dit verwezenlijkt gaat worden. Hierbij is ook van belang dat deelgebieden die versnipperd dreigen te raken voldoende met elkaar verbonden worden. Bijvoorbeeld door het behouden van de bomenrijen langs de Zandheuvelweg en enkele bomengroepen, wordt voorkomen dat de bospercelen ten oosten en westen van het nieuwe centrumgebied van elkaar geïsoleerd raken. In het noordelijk deel van het plangebied zal door een speciale aanwijzing in het bestemmingsplan voorkomen worden dat het bosgebied hier te versnipperd zal raken. Ook deze wijze waarop versnippering van het bosgebied wordt voorkomen is nader uitgewerkt in de gebiedsvisie.

Kwantitatieve vergelijking

Om te beoordelen of het areaal van de EHS toe of afneemt is het bestemmingsplan Drakenburgergracht, deelgebied Parkwijk de zandheuvel, vergeleken met het vigerende bestemmingsplan Drakenburgergracht Zorg¹. Hierbij is gekeken welk deel van het plangebied een natuurfunctie heeft en de wezenlijke kenmerken en waarden voldoende zijn beschermd.

In het nieuwe bestemmingsplan zal het areaal met de bestemming natuur en bos ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan met bijna 3,5 ha toenemen (tabel 4.1). Deze winst wordt vooral aan de zuidkant van het plangebied gerealiseerd (figuur 4.2).

Hoewel aan de feitelijke begrenzing van de EHS niets is veranderd door de bestemmingwijziging kan deze verandering wel als een vergroting van het areaal EHS beschouwd worden. Binnen andere bestemmingen dan de 'bos en natuur' zijn immers de waarden en kenmerken van de EHS niet planologisch beschermd. Zowel het oppervlak bos als het oppervlak natuur zal door de bestemmingsplanwijziging dus met 3,5 ha toenemen.

¹ Bij het schrijven van de voorliggende rapportage was 'Drakenburgergracht Zorg' nog niet vastgesteld, maar kon aangenomen worden dat dit ten tijde van het nemen van een besluit over 'Drakenburgergracht' wel het geval zou zijn. Met betrekking tot het areaal EHS en natuur verschilt bestemmingsplan 'Drakenburgergracht Zorg' overigens niet van haar voorganger 'Ka-toenbaal'.

Figuur 4.2. Vergelijking tussen het nieuwe bestemmingsplan Drakenburgergracht (rechts) en het vigerend plan Drakenburgergracht zorg (links). De bestemming bos en natuur is donker groen gekleurd.

Tabel 4.1 Oppervlak van de bestemmingen in het vigerende bestemmingsplan en nieuwe bestemmingsplan (bron gegevens terra incognita, 2010).

BESTEMMINGEN	DRAKENBURGERGRACHT ZORG	PARKWIJK DE ZANDHEUVEL	VERSCHIL
	oppervlak (m ²)	oppervlak (m ²)	oppervlak (m ²)
wonen			
wonen particulier	0	55.870	55.870
wonen centrumgebied (incl. voorzieningen)	0	3.720	3.720
wonen zorggerelateerd	0	19.700	19.700
subtotaal	0	79.290	79.290
kernfuncties zorginstellingen			
maatschappelijk zorg (Amerpoort)	209.440	130.530	-78.910
maatschappelijk zorg (Sherpa)	185.000	92.895	-92.105
subtotaal	394.440	223.425	-171.015
verkeer			
verkeer	27.495	34.700	7.205
subtotaal	27.495	34.700	7.205
bos en natuur			
bos (Amerpoort)	136.650	171.220	34.570
bos (Sherpa)	53.820	54.150	330
subtotaal	190.470	225.370	34.900
water en groen			
water	7.780	14.770	6.990
openbaar groen (verblijf)	0	23.000	23.000
cultuur en ontspanning	12.695	32.325	19.630
subtotaal	20.475	70.095	49.620
overig			
bedrijf nut	120	120	0
subtotaal	120	120	0
totaal grondoppervlak bestemmingen	633.000	633.000	0

4.4 Kwaliteitsslag

De kwaliteitswinst is beoordeeld aan de hand van de volgende wezenlijke kenmerken en waarden (zie ook bijlage 1):

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit;
- gebieden die bepalend zijn voor aaneengeslotenheid en robuustheid;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen.

Hierbij is zowel naar de actuele als naar de potentiële waarden gekeken. Per hoofdaspect is een beoordeling uitgevoerd uiteenlopend van zeer negatief (- -), Innegatief (-), neutraal (0), positief (+) en zeer positief (+ +). Plussen en minnen kunnen binnen de hoofdaspecten worden afgewogen. Saldering tussen de hoofdaspecten is in beginsel ook mogelijk bij toepassing bij de EHS saldobenadering, maar hier dient terughoudend mee omgegaan te worden. Een zeer negatieve score op een van de aspecten kan niet gecompenseerd worden met positieve aspecten op andere aspecten. Dit geldt wel voor een neutrale of beperkt negatieve score op een van de aspecten. Het streven dient te echter zijn op alle hoofdaspecten neutraal of positief te scoren. Om de EHS saldobenadering toe te mogen passen dient het eindoordeel voor alle aspecten gezamenlijk positief te zijn.

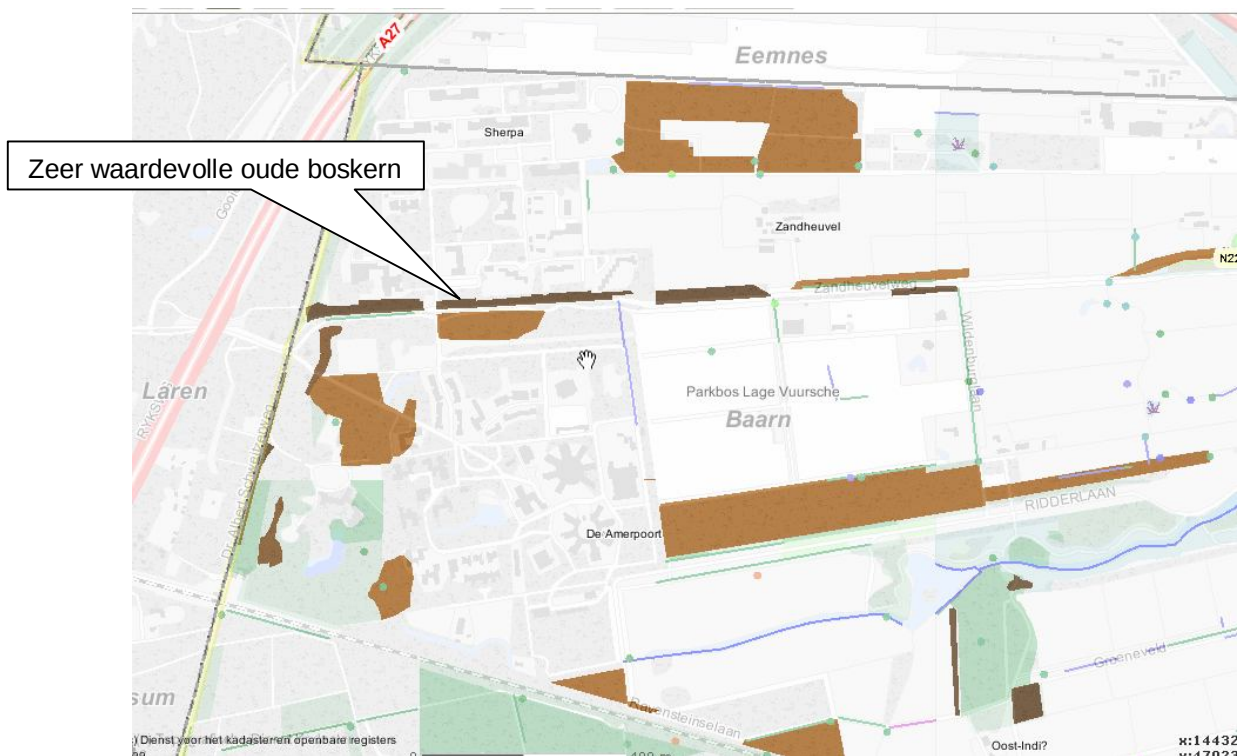
4.4.1 Aantasting en ontwikkeling van zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Aanwezige zones van bijzondere ecologische kwaliteit

De gebouwen van de zorginstellingen zijn gesitueerd in een bosrijke omgeving. Delen van het terrein bestaan uit uniforme naaldbossen en andere delen uit ecologisch waardevollere gemengde bossen op droge voedselarme zandgrond. Op de lagere delen van het terrein zijn ook kleine stukjes met vochtig matig voedselrijk bos.

Onder zones met een bijzondere ecologische kwaliteit verstaat de provincie natuur met een uitstekende of goede kwaliteit en zeer waardevolle oude boskernen. Deze kwalificaties van het buitengebied in de provincie zijn beschikbaar gesteld via www.provincieutrecht.nl/buiteninbeeld.

Volgens informatie van de provincie zijn in het gebied enkele waardevolle oude boskernen aanwezig (Figuur 4.3). De bosstrook aan de zuidkant van het terrein van Sherpa is zelfs als zeer waardevolle oude boskern aangewezen. Waardevolle oude boskernen worden door de provincie niet als zone van bijzondere ecologische kwaliteit gezien, maar zeer waardevolle oude boskernen wel (bijlage 2). Buiten de zeer waardevolle oude boskern zijn geen andere zones met bijzondere ecologische kwaliteit aanwezig.

Figuur 4.3 Waardevolle (bruin) en zeer waardevolle (donker bruin) oude boskernen in het plangebied.

Potentiële natuurwaarden van het gebied

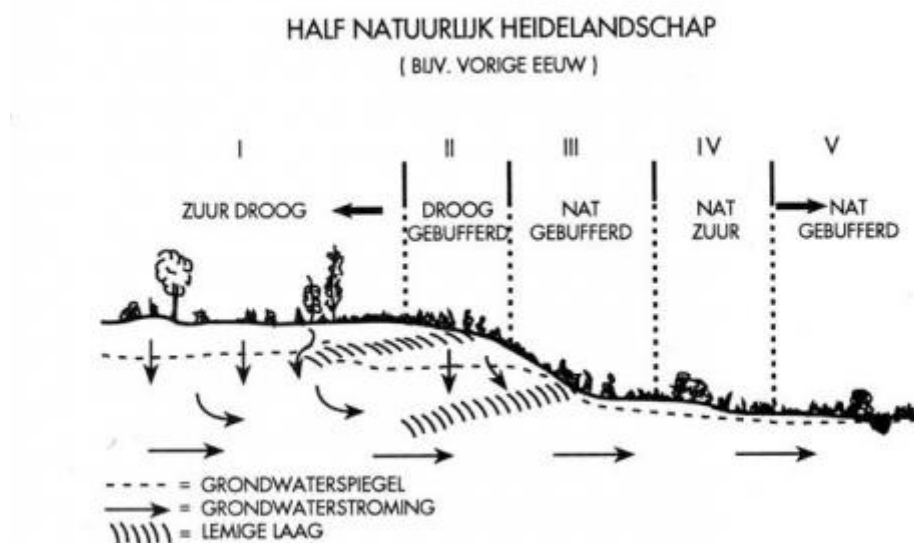
Parkwijk de Zandheuvel ligt op de flank van de Utrechtse Heuvelrug in de overgangszone naar de Gooische Wal in het noordwesten en de Eemvallei in het noordoosten. In deze gradiënt van hoog en droog naar laag en nat liggen potenties voor een hoge mate van biodiversiteit.

De maaiveldhoogte in het plangebied ligt tussen 2,5 en 4,2 meter +NAP, waarbij de maaiveldhoogte in westelijke richting oploopt. De aangrenzende landbouwpercelen liggen lager (circa 1,8 meter +NAP), terwijl de stuwwal ten zuiden van het plangebied bij Pijnenburg (10 tot 18 meter +NAP) en de Gooische wal (6 meter +NAP) hoger liggen. Hoewel het gebied dus lager is gelegen dan op de stuwwallen vindt hier nog infiltratie plaats (0,5-1mm/dag). Het water kwelt pas op in de lager gelegen Eemvallei.

De gemiddelde grondwaterstand ligt op ongeveer 0,4 meter +NAP (bron: Grondwaterkaart van Nederland), waarbij de fluctuatie tussen de hoogste en laagste stand maximaal 2 meter kan verschillen. De gemiddelde grondwaterstand ligt dus 2,1 tot 3,8 meter beneden maaiveld en de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand tussen 1 en 2,8 meter onder maaiveld. De bodem van Parkwijk de Zandheuvel bestaat voornamelijk uit gordeldekzand. Dit is dekzand dat van de stuwwallen is afgewaaid.

Het gebied wordt dus gekenmerkt door droge schrale zandgrond. In de greppels op het terrein en in de lager gelegen delen is echter lokaal wel sprake van vochtige matig voedselrijke omstandigheden. Dit uit zich ook in de aanwezigheid van plantensoorten als dubbelloof en wilde hyacinth. In sommige bermen is, gezien de aangetroffen soorten, ook sprake van enige verrijking van de bodem. Op de flanken van de stuwwal zijn over het algemeen zwak gebufferde omstandigheden aanwezig.

Bij de hierboven geschetste abiotische omstandigheden zal zonder beheer een bos gedomineerd door eiken en beuken ontstaan. Met beheer kan hier droog (hei)schraal grasland of droge heide tot ontwikkeling komen. In de lagere delen kunnen ook vochtige schraallanden en gemengde heides met zowel dopheide als struikheide tot ontwikkeling komen (figuur 4.4).

Figuur 4.4. Schematische weergave van het heidemilieu. Natte, droge bossen en droge heide komen voor in zone I en II (waarbij in zone II de meer soortenrijke heides en overganstypen met droge heischrale graslanden voorkomen), droge heischrale graslanden in zone II, natte heide in zone IV en natte heischrale graslanden in zone III en V. Parkwijk De Zandheuvel bevindt zich grotendeels in zone II en deels (aan de oostkant) in zone III en mogelijk IV (bron: Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiëring van matig mineraalrijke heide en schraallanden, De Graaf et al, 1994).

Gevolgen van het plan

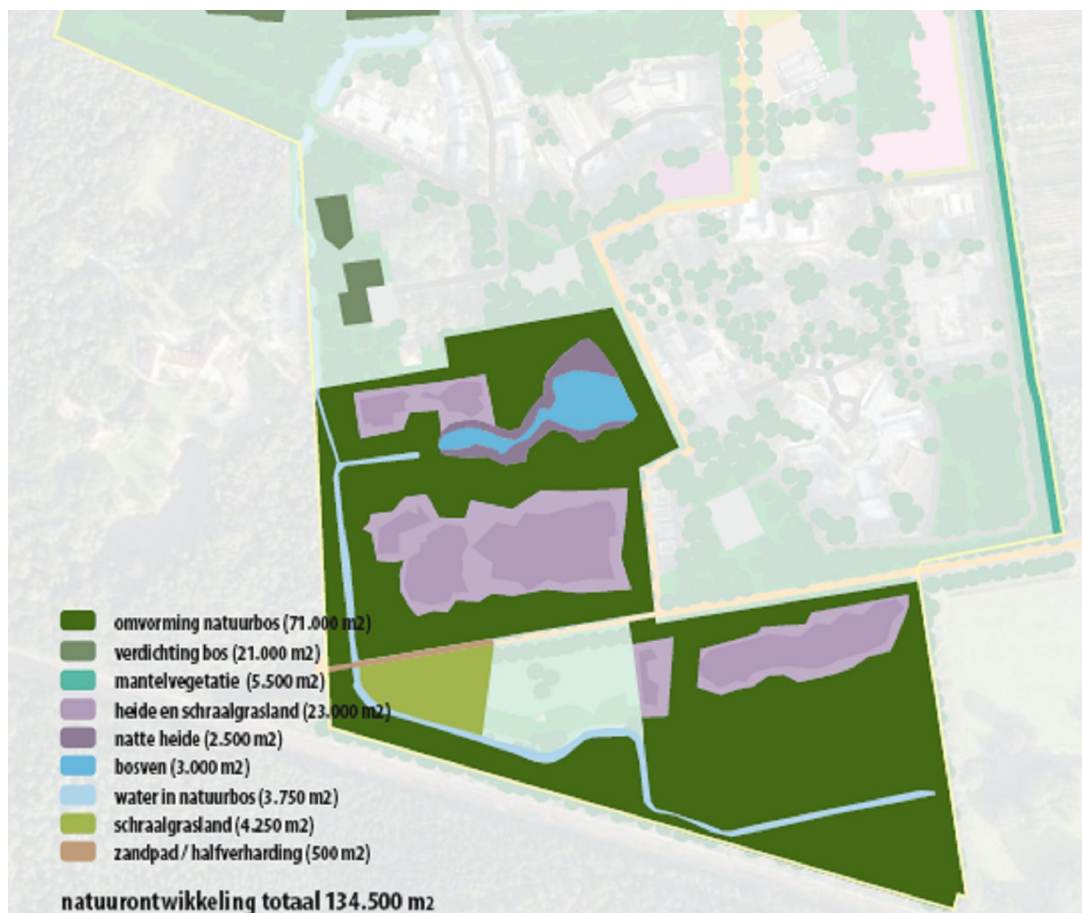
Bij de ontwikkeling van woningbouw zullen de oude boskernen zoveel mogelijk gespaard worden. In het bestemmingsplan krijgen deze percelen daarom overwegend de bestemming bos en natuur (figuur 4.1). Een klein deel van de bosstrook aan de zuidkant van Sherpa en aan de noordkant van Amerpoort krijgt echter de bestemming 'culturele ontspanning' en 'centrumgebied'. Het totale ruimtebeslag op de zeer waardevolle oude boskern is ca 450 m² (0,045 ha) en van de waardevolle oude boskern ca 3000 m² (0,3 ha).

Aan de zuidkant van het plangebied wordt bebouwing gesloopt en zal op de vrijkomende ruimte een nieuw gemengd bosgebied worden ontwikkeld dat niet onderbroken wordt door bebouwing. Wel zullen er open plekken in het bos worden behouden. Het thans verruigde grasland aan de westzijde van de kinderboerderij zal worden omgevormd naar schraler grasland. Dit perceel valt niet onder de bestemming natuur en is in de kwantitatieve vergelijking (§ 4.3) ook niet als zodanig meegewogen. Hier liggen echter mogelijkheden om een verschralingbeheer in te voeren binnen de huidige bestemming 'cultuur en ontspanning'. In het kader van de natuurontwikkeling aan de zuidkant van Amerpoort zal dit beheer ook worden ingevoerd (zie gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel en figuur 4.5).

Door bovengenoemde maatregelen zal aan een mozaïek van bos, heide en (hei)schrale graslanden ontstaan. Soortenrijke heides en heischrale graslanden hebben een grote botanische waarde. Ze worden gekenmerkt door vele bijzondere plantensoorten zoals valkruid, hondsviooltje, mannetjesereprijs, rozenkransje en gelobde maanvarentje. Bovendien komen er vele bijzonder mossoorten voor, waaronder ruig haarmos en groot laddermos. Kleine heidegebieden kennen vaak een opvallende dichtheid en variatie aan bijzondere insectensoorten. Verder zullen de heideterreinen de diversiteit aan broedvogels kunnen vergoten. Als permanente verblijfplaats voor reptielen zal het heidegebied te klein zijn, maar als kleine stapsteen zal het heide-

gebied ook kunnen bijdragen om de verbinding van populaties in de heidegebieden in het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug te versterken.

Het bos op de zorginstellingen wordt nog deels gekenmerkt door elementen van een productiebos. Het beheer zal worden gebaseerd op de principes van natuurtechnisch bosbeheer met als doel de omvorming naar een natuurbos. Hierdoor zullen exoten langzamerhand worden vervangen door inheemse soorten en zullen fraaie mantel- en zoomvegetaties ontstaan langs de bosranden. In het bos aan de zuidkant van het huidige Amerpoort kunnen omgevallen en gekapte bomen ook blijven liggen. In dit dode hout vinden tal van insecten, amfibieën en kleine zoogdieren een geschikte leefomgeving.

Figuur 4.5. Natuurontwikkeling aan de zuidkant van het plangebied (overgenomen uit de Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel).

Conclusie

Op de korte termijn zal het areaal van de zone met een bijzondere ecologische kwaliteit afnemen in het gebied door 0,045 ha bos met de kwalificatie 'zeer waardevolle oude boskern'. Door ontwikkeling van een soortenrijke droge heidegebied en heischrale graslanden met een totaal oppervlak van 2,3 ha zal op de middellange termijn (ca 5-10 jaar) het areaal met bijzondere ecologische kwaliteit toenemen. Door omvorming van het bos naar natuurbos zal op de lange termijn aan de zuidkant van Amerpoort een soorten en structuurrijk bos- en heidegebied ontstaan met een bijzondere ecologische kwaliteit ontstaan met een omvang van ca. 10 ha

Het directe verlies aan natuurwaarden dient zwaarder te wegen dan de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden. Het oppervlak aan nieuw te ontwikkelen zones met bijzondere ecologische kwaliteit is echter dermate veel groter dan het verlies dat hier de balans toch positief uitvalt (oordeel +).

4.4.2 Verandering in de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS

De robuustheid en aaneengeslotenheid van de EHS hangt nauw samen met het functioneren van verbindingen in de EHS (§ 4.4.3) en dienen eigenlijk ook in samenhang beoordeeld te worden.

Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door agrarisch gebied, gevolgd door infrastructuurle barrières in de vorm van de Oud Eemnesserweg, de A27 en A1. Aan de zuidkant van de zorginstelling zal een groter bosgebied kunnen ontwikkelen welke niet onderbroken wordt door bebouwing. Dit bosgebied sluit aan op de aaneengesloten bosgebieden op de Utrechtse Heuvelrug.

Binnen het plangebied gaat ook een deel natuur verloren. In de nieuwe situatie zal de bebouwing ten opzichte van de huidige situatie meer zijn verdicht en zal het areaal met bestemming natuur en bos toenemen met bijna 3,5 ha (zie § 4.3). Verder zal ook verbinding tussen de Utrechtse Heuvelrug en het Gooi worden versterkt en de noord-zuid verbinding binnen de Groene Schakel (§ 4.4.3).

Door de knip in de Zandheuvelweg zal het noordelijk deelgebied en zuidelijk deelgebied beter met elkaar verbonden worden. Een deel van de huidige weg zal namelijk worden omgevormd naar bos en de barrièrewerking van de weg zal veel minder zijn dan in de huidige situatie. De ontwikkeling van het centrumgebied zal lokaal wel voor enige versnippering zorgen van de bospercelen in oost-west richting. Door het behoud van de bomenrijen langs de Zandheuvelweg en door het sparen van een aanzienlijk deel van de bomen binnen het centrumgebied zal deze versnippering echter worden beperkt. Het leefgebied van boombewonende soorten zoals de eekhoorn zal hierdoor in takt blijven. Deze maatregelen zijn nader uitgewerkt in de gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel.

Het grootste verlies aan natuur vindt plaats in het woningbouwgebied aan de noordzijde van het plangebied. Het bestemmingsplan voorziet echter in de bescherming van belangrijke boomgroepen, waar bijvoorbeeld vaste verblijfplaatsen van vogels zijn aangetroffen. Ook karkarakteristieke oude bomen zullen gespaard worden. Ook langs de wegen zullen bosstroken van 10m worden behouden. Door het sparen van deze boomgroepen en rijen zal ook het noordelijk deel van het plangebied een bosrijk karakter behouden. Hierdoor blijven er in dit deelgebied migratieroutes voor vleermuizen, eekhoorns en kleine zoogdieren bestaan. Voor grote en schuwere diersoorten zal dit deelgebied minder geschikt zijn, maar deze soorten zijn ook in de huidige situatie al aangewezen op de ecologische verbindingen van de Groene schakel langs de randen van Parkwijk de Zandheuvel.

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in het noordelijk plangebied voor minder robuuste en aaneengesloten EHS zal zorgen, maar dat het plan een duidelijke bijdrage heeft aan de ecologische verbindingzone aan de zuidzijde van het plangebied en dat het noordelijk en zuidelijk deelgebied beter wordt verbonden. Als geheel heeft de bestemmingsplanwijziging daarom duidelijk een positief effect heeft op de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS (oordeel +).

4.4.3 Aantasting en ontwikkeling van essentiële verbindingen

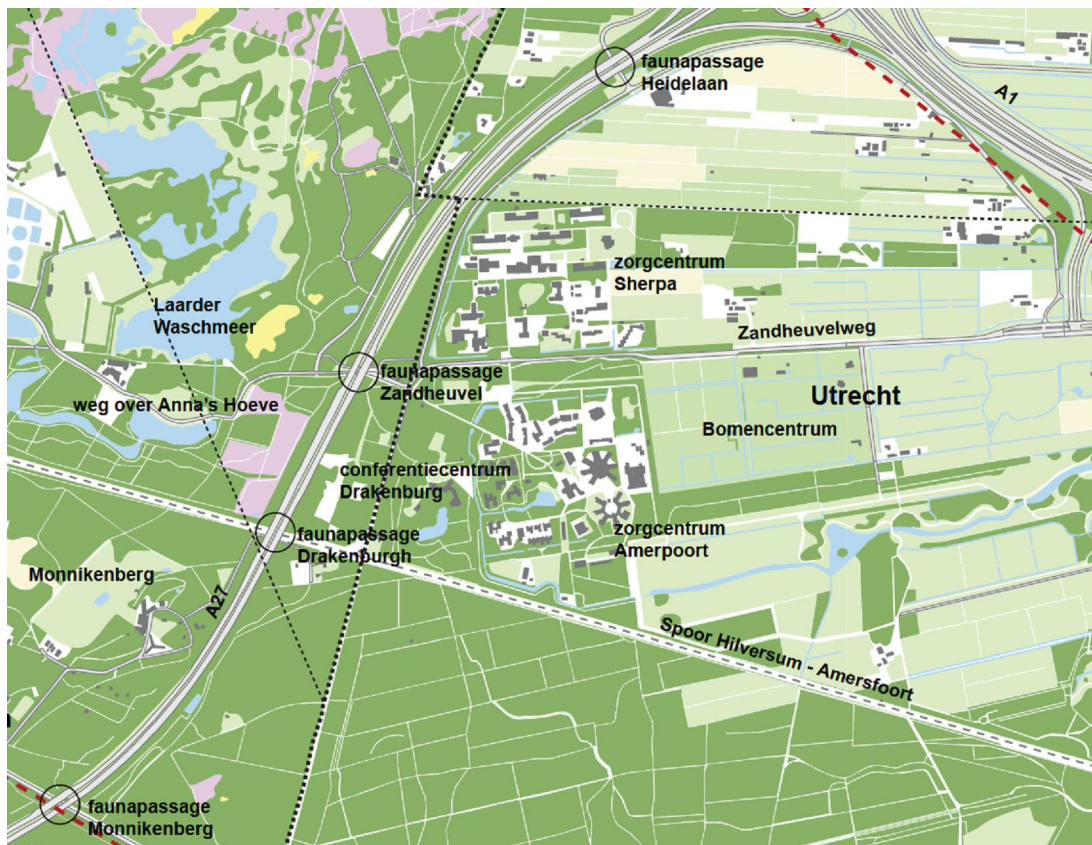
Huidige verbindingen, barrières en ambities

Eén van de grote ecologische knelpunten op de Heuvelrug ligt ten oosten van Hilversum: De Groene Schakel. De Groene Schakel ligt op de Utrechtse Heuvelrug tussen de Rijksweg A1 in het noorden, de bebouwde kom van Hilversum en Baarn en de provinciale weg N415 in het zuiden. De A1 en A27, enkele provinciale en lokale wegen, een spoorlijn, hoge recreatieve druk en de aanwezigheid van enkele instellingen zorgen ervoor dat de ecologische samenhang in noord-zuid richting op dit punt in gevaar is. Omdat dit gebied op de grens ligt van de provincies Utrecht en Noord-Holland een grensoverschrijdende visie op laten stellen voor dit gebied (DHV, 2008).

Op onderstaande kaart (figuur 4.6) zijn de mogelijke ecologische verbindingen in het plangebied De Groene Schakel en omgeving weergegeven. Om de infrastructurele barrières te mitigeren zullen diverse faunavoorzieningen aangelegd worden (figuur 4.7).

Figuur 4.6. Te realiseren verbindingen binnen het plangebied de Groene schakel. Geel zijn bos-grasland verbindingen, groen bosverbindingen en paars heide verbindingen (Bron DHV, 2008).

Figuur 4.7. Te realiseren faunavoorzieningen binnen de Groene schakel (Bron DHV, 2008).

Invloed van de voorgenenomen plannen

De visie voor de Groene Schakel gaat in op diverse ontwikkelingen in het plangebied, waaronder de ontwikkelingen op het terrein van Sherpa en Amerpoort. Het rapport zegt hierover:

Nieuw bosgebied wordt gerealiseerd tussen spoorlijn en zorginstelling door de sloop van bebouwing van Amerpoort. Dit nieuwe bosgebied kan een belangrijke bijdrage leveren aan de ecologische samenhang, omdat juist hier een belangrijke kruising van infrastructuur en de bosverbinding ligt. Het is van belang dat de 'nieuwe' rand van de zorginstelling zo ingepast wordt dat de negatieve uitstraling van licht, geluid en bewegende mensen beperkt wordt.

Het slopen van gebouwen aan de zuidkant van Amerpoort kan dus een bijdrage leveren aan de bosverbinding tussen het Gooi en de Heuvelrug. Daarnaast zal ook de verbinding van soorten die gebonden zijn aan het heidemilieu van deze ontwikkeling profiteren. Het nieuwe heidegebied zal namelijk als stapsteen kunnen functioneren. Het talud van de spoorberm heeft hier een corridor functie.

Een andere belangrijke ontwikkeling in het bestemmingsplan is het opknippen van de Zandheuvelweg, waardoor het verkeer drastisch zal verminderen. In de toekomst zal slechts bestemmingverkeer vanuit Hilversum of Baarn over de weg rijden, maar geen doorgaand verkeer. Het doorgaand verkeer zal worden omgeleid via de Oud Eemnesserweg. Hierdoor zal de barrièrewerking van de Zandheuvelweg sterk afnemen. Hier zal vooral de Das van kunnen profiteren, maar ook andere soorten die tussen grasland en bos leven en bewegen. In 2008 is nog een aangereden Das aangetroffen langs de Zandheuvelweg, wat duidelijk maakt dat deze weg een barrière voor deze soort vormt. Deze aanpassing van de Zandheuvelweg zal daarom de bos-graslandverbinding van noord naar zuid, binnen de Groene Schakel versterken (zie figuur 4.2 en figuur 4.7).

De locaties waar nieuwbouw is voorzien voor de zorginstellingen, zijn niet gelegen binnen of vlakbij een ecologische verbindingroute. Deze bouwplannen hebben dan ook geen invloed op het functioneren van deze verbindingen. Het bomencentrum en de boerderij langs de Zandheu-

velweg zijn echter wel gelegen binnen de eerder genoemde noord-zuid verbinding. De geplande ontwikkelingen op deze locaties zijn echter relatief beperkt van omvang en gaan niet ten koste van habitat voor doelsoorten van de verbinding. Het extra woonhuis zal namelijk op het erf van de boerderij worden gerealiseerd en het congrescentrum op het terrein van het bomencentrum. De extra verstoring door bewoning van een extra woonhuis is op deze locatie verwaarloosbaar ten opzichte van de huidige situatie. Het congrescentrum zal een meer substantiële hoeveelheid mensen aantrekken. Menselijke activiteiten rond dit congrescentrum zal echter beperkt zijn tot een deel van de dag waarop Dassen en andere doelsoorten geen gebruik maken van de verbinding. Het bomencentrum ligt bovendien buiten het gebied dat door Dassen wordt gebruikt voor de dagelijkse migratie tussen burcht en foeragegebied.

De noord-zuid verbinding in de Groene Schakel zal verder nog versterkt worden door aanleg van een bos-grasstrook met natuurvriendelijke oevers langs de beek aan de westkant van het bomencentrum.

In conclusie hebben de ontwikkelingen binnen Parkwijk de Zandheuvel per saldo een duidelijk positieve invloed op de ecologische verbindingen binnen de Groene Schakel. Zowel de doelsoorten van de bos-graslandverbinding als doelsoorten van de bosverbinding tussen het Gooi en de Heuvelrug zullen hiervan profiteren (oordeel + +)..

4.4.4 Effecten op bijzondere soorten

Op het terrein van beide zorginstellingen zijn groeiplaatsen van diverse beschermde plantensoorten, Rode lijst soorten en Oranje lijstsoorten waargenomen. Vooral de greppel aan de noordzijde van Amerpoort is rijk aan bijzondere plantensoorten (dubbelloof en wilde hyacint), maar verspreid over de terreinen zijn meerdere groeiplaatsen aanwezig (H2). Alleen het rapunzelklokje moet volgens het toetsingskader van de provincie als een bijzondere soort worden aangemerkt (zie bijlage 2). In het plangebied komen geen soorten uit de categorieën “bedreigd”, “ernstig bedreigd” of “op het punt van verdwijnen” van de Rode en/of Oranje lijsten (Tabel 4.2).

Verder komen enkele beschermde zoogdiersoorten voor, waaronder das, boommarter, gewone dwerg vleermuis, vos en diverse kleinere soorten. Daarnaast zijn nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten waargenomen, waaronder de sperwer.

Tabel 4.2 Bijzondere soorten die zijn waargenomen (vet) binnen het plangebied of waarvan het voorkomen wordt vermoed op grond van het verspreidingspatroon en biotoopeisen.

Soort	Beschermingsstatus	Locatie
	Rode/Oranje lijst	Categorie Flora- en faunawet
• Planten		
Kleine maagdenpalm	O	1 Sherpa
Rapunzelklokje	R+O	2 Sherpa
Dubbelloof	R	Amerpoort
Kleine brandnetel	O	Amerpoort
Tuinwolfsmelk	O	Sherpa
Vroegeling	O	Sherpa
Wilde hyacinth	O	Amerpoort
Zwarte toorts	O	Sherpa + Amerpoort
• Zoogdieren (bron: Broekhuizen et al., 1992)		
Boommarter	R	3 (omgeving plangebied)
Das		3 Sherpa
Eekhoorn		2 Amerpoort
Gewone dwergvleermuis		3 Sherpa
Rosse vleermuis		3 (omgeving plangebied)
Watervleermuis		3 (omgeving plangebied)
• Reptielen		
Ringslang	R	3 J.H. Koot*

Hazelworm	R	3	(omgeving plangebied)**
• Vogels (bron: SOVON, 2002)			
Boerenzwaluw	R		(omgeving plangebied)
Graspieper	R		(omgeving plangebied)
Groene specht	R		(omgeving plangebied)
Huismus	R		(omgeving plangebied)
Kerkuil	R		(omgeving plangebied)
Kneu	R		(omgeving plangebied)
Ransuil	R		(omgeving plangebied)
Ringmus	R		(omgeving plangebied)
Steenuil	R		(omgeving plangebied)
Zomertortel	R		(omgeving plangebied)

*Niet zelf waargenomen. Regelmatig waargenomen door bewoners ter hoogte van de locatie van het hotel.

**Niet zelf waargenomen. Ongeveer 5 jaar geleden waargenomen door een medewerker van de zorginstellingen.

***Nestlocaties.

Bij de begrenzing van de verschillende bestemming in het bestemmingsplan Drakenburgergracht zijn de waarnemingen van flora en fauna gebruikt om de bijzondere soorten te sparen. Locaties waar beschermde soorten, Rode lijst of Oranje lijst soorten voorkomen, krijgen groten-deels de bestemming bos en natuur, terwijl deze in de huidige situatie vaak voorkomen binnen percelen met de bestemming 'maatschappelijk zorg'. Aangezien alle bijzondere soorten in het plangebied tevens zijn beschermd onder de Flora- en faunawet, zijn alle groei en verblijfplaatsen van deze soorten voldoende beschermd. Hierdoor zal geen van de aanwezige bijzondere soorten uit het gebied verdwijnen ten gevolge van de ontwikkeling (zie hoofdstuk 2). Bovendien is de verwachting dat met name aan de zuidkant van het plangebied de ecologische kwaliteit zal worden verhoogd (zie hoofdstuk 5) en daardoor zal ook de kans op vestiging van bijzondere soorten toenemen.

Zoals reeds onder 'zones van bijzondere ecologische kwaliteit' werd vermeld komen in soortenrijke heides en heischrale graslanden vele bijzondere plantensoorten voor, zoals valkruid, hondsviooltje, mannetjesereprijs, rozenkransje en gelobde Maanvarentje. Kleine heidegebieden kennen vaak een opvallende dichtheid en variatie aan bijzondere insectensoorten zoals eikenpage, gentiaanblauwtje, heideblauwtje, heidesabelsprinkhaan en schavertje. Verder zullen de heideterreinen de diversiteit aan broedvogels kunnen vergoten. Mogelijk zullen hier soorten als roodborsttapuit en boomleeuwerik gaan broeden.

Conclusie

Het is niet uitgesloten dat bij de uitvoering van het plan lokaal een groeiplaats of verblijfplaats van een bijzondere plant- of diersoort verloren gaat. Door het inpassen van de bijzondere soorten in het plan en treffen van mitigerende maatregelen zullen naar verwachting wel alle populaties van bijzondere soorten in het plangebied behouden kunnen blijven. Daarnaast biedt de ontwikkeling van heides en schraallanden en de omvorming naar natuurbos kansen voor de vestiging van nieuwe bijzondere soorten. Hoewel de maatregelen erop zijn gericht de kansen voor vestiging van bijzondere soorten zo groot mogelijk te maken, biedt dit nog geen garantie voor succes. Het aspect bijzondere soorten is daarom als neutraal beoordeeld (oordeel 0).

4.4.5 Conclusie kwaliteitsslag

Door het plan zal de aaneengeslotenheid van de EHS en ecologische verbindingen versterkt worden. De belangrijkste positieve effecten van het plan zijn het verminderen van de barrièrewerking van de Zandheuvelweg en het robuuster worden van de verbinding tussen de Heuvelrug en het Gooi. De sloop van gebouwen aan de zuidkant van het plangebied zorgt daarnaast voor een meer aaneengesloten EHS. Door de ontwikkeling van heides en schraallanden in dit gebied zal op de middellange termijn bovendien het areaal zones met een bijzondere ecologische kwaliteit in het plangebied toenemen. Bovendien is de kans groot dat dit nieuwe bijzondere soorten aan zal trekken.

De verandering van het bestemmingsplan maakt echter wel mogelijk dat enkele groeiplaatsen van Rode en Oranje lijst soorten worden aangetast. Het betreft echter geen bedreigde soorten. De groeiplaatsen van het rapunzelklokje (Ff-wet tabel 2) worden in principe gespaard. Daarnaast verdwijnen tijdelijk enkele verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis een stukje naaldbos wat als foerageergebied voor de eekhoorn functioneert. Op termijn komt voor deze soorten echter minstens gelijkwaardig leefgebied terug. De totale omvang bos en natuurareaal dat als leefgebied voor deze soorten kan fungeren, zal door het bestemmingsplan zelfs toenemen (zie ook § 4.2.2).

Per saldo kan dus geconcludeerd worden dat de ontwikkeling op middellange termijn (5 tot 10 jaar) zorgt voor kwaliteitswinst van de EHS (Tabel 4.3).

Tabel 4.3: Effecten op de vier hoofdaspecten van de EHS: 0=neutraal,, -=negatief,+=positief,

Hoofdaspect	Effect (postief en negatief)	Mitigatie	Oordeel
Aantasting en ontwikkeling van zones met bijzondere ecologische kwaliteit	beperkte aantasting waardevolle oude boskern* omvorming natuurbos ontwikkeling heide en schraalgrasland	sparen bomen	Eindoordeel: + korte termijn: - lange termijn ++
Verandering in de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS	verdichting bos aansluiting natuur en bos bij Heuvelrug en 't Gooi	n.v.t.	+
Effecten op bijzondere soorten			Eindoordeel 0
vleermuizen	sloop gebouwen met verblijfplaatsen	vleermuisvriendelijk bouwen	korte termijn: - lange termijn 0
bijzondere plantensoorten	alleen vernietiging groeiplaatsen van soorten die niet bedreigd zijn.	sparen groeiplaatsen	korte termijn: 0 lange termijn +
eekhoorn	verkleining leefgebied	nieuwe ontwikkeling leefgebied	korte termijn - lange termijn 0
das	geen	behoud van leefgebied + bufferzone	+
vaste nesten vogels	geen	sparen van de nesten	0
Aan heide gebonden insecten en reptielen en vogels	ontwikkeling heidegebied	n.v.t.	++
Aantasting en ontwikkeling van essentiële verbindingen	versterking verbindingen	n.v.t.	++
Totaal			Eindoordeel + korte termijn 0 lange termijn ++

* waardevolle oude boskernen worden niet als bijzondere ecologische kwaliteit gezien. De provincie beschouwt alleen boskernen die 'zeer waardevol' en 'bijzonder waardevol' zijn als zone met een bijzondere ecologische kwaliteit.

4.5 Conclusies Saldobenadering

De ontwikkeling van de zorginstelling Sherpa en Amerpoort in het plan Parkwijk de Zandheuvel zal zorgen voor een kwaliteitswinst en vergroting van het areaal EHS en natuur. Bovendien betreft dit een samenhang plan waarbij voldoende garanties zijn voor uitvoering van het gehele pakket aan maatregelen (zie ook hoofdstuk 5 en Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel). Er kan dus geconcludeerd worden dat aan alle voorwaarden uit artikel 5.2 lid 6 van de provinciale ruimtelijke verordening voldaan wordt en dat dit deel van bestemmingsplan Drakenburgergracht dus kan worden vastgesteld, zoals beoogd.

5 Nee, tenzij afweging

5.1 Inleiding

De ontwikkelingen 'bebouwing op het agrarisch bedrijf aan de Zandheuvelweg 2', 'zakelijke bijeenkomsten op terrein van bomenkwekerij Bomencentrum Nederland' en 'Wellness-voorziening en hotel' liggen allen buiten de EHS. Echter ontwikkelingen buiten de EHS kunnen mogelijk ook invloed hebben op het functioneren van de EHS. Daarom is ook voor deze ontwikkelingen getoetst of er sprake kan zijn van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Hierbij zijn dezelfde criteria gebruik als voor de beoordeling van de kwaliteitswinst in de EHS saldobenadering te weten:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit;
- gebieden die bepalend zijn voor aaneengeslotenheid en robuustheid;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen.

Indien een van deze vier hoofdaspecten van de EHS wordt aangetast is sprake van een significante aantasting van de EHS en kan de ingreep niet plaatsvinden zoals beoogd (zie bijlage 2).

5.2 Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

De genoemde ontwikkelingen vinden allen plaats buiten de EHS. Door het ruimtebeslag zullen dan ook geen actuele of potentiële waarden van de EHS verloren gaan.

Om te beoordelen of de ontwikkelingen via externe beïnvloeding (licht, geluid, hydrologie, verstoring door mensen) van bijzondere ecologische waarden in de EHS aangetast kunnen worden zijn de natuurwaarden in beeld gebracht (figuur 5.1). Uit dit kaartbeeld komt naar voren dat in de omgeving van de bovengenoemde ontwikkelingen de volgende natuurtypen voorkomen:

- Moeras van matig tot redelijke kwaliteit;
- Droge bossen van matige tot redelijke kwaliteit;
- Water van matige tot redelijke kwaliteit;
- Broekbossen van redelijke kwaliteit;
- Waardevolle oude boskernen;
- Zeer waardevolle oude boskernen.

Daarnaast bestaat het plangebied voornamelijk uit agrarisch grasland, bomencentrum en tuinen.

Behalve de zeer waardevolle oude boskernen zijn er in de omgeving van de getoetste ontwikkelingen dus geen zones van bijzondere ecologische kwaliteit aanwezig.

Door de voorgenomen ontwikkelingen brengen de volgende mogelijke effecttypen met zich meer:

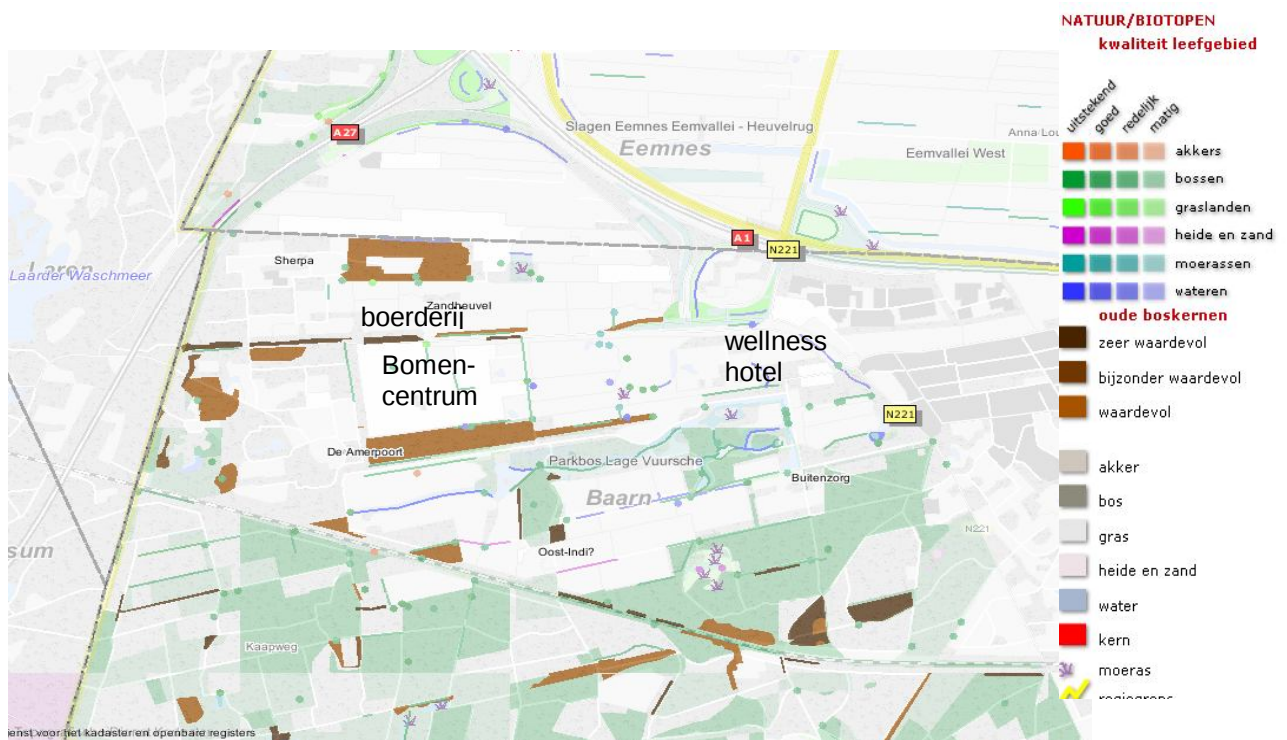
- Extra menselijke verstoring door bezoekers van hotel, wellness en bijeenkomsten op het Bomencentrum;
- Extra autoverkeer door bezoekers en daaraan gerelateerd geluid en stikstofemissie;
- Extra verlichting op het terrein van wellness, Hotel en Bomencentrum;

- Intensivering van het agrarisch gebruik op de boerderij en daaraan gerelateerde ammoniakemissie;

De locatie van het hotel en wellnesscentrum liggen op te grote afstand van de EHS of ecologische verbindingen om via bovengenoemde effecttypen invloed te hebben op de kwaliteit van de EHS. Het Bomencentrum en boerderij aan de Zandheuvelweg liggen op dichtere afstand.

Als voorwaarde voor het gebruik van gebouwen voor zakelijke bijeenkomsten op het terrein van Bomencentrum heeft de gemeente Baarn gesteld dat Bomencentrum een strook met natuurvriendelijke oevers en natuurbos moet aanleggen aan westzijde van het centrum, direct grenzend aan de EHS. Deze ontwikkeling draagt bij aan de robuustheid van de EHS, door areaalvergroting van natuur en doordat de bosstrook als een bufferzone kan functioneren. Dankzij deze bufferende werking zal de extra aanwezigheid van mensen op het terrein van het Bomencentrum niet voor extra verstoring van de EHS zorgen. Ook negatieve invloed door verlichting zal niet optreden aangezien de gebouwen voor zakelijke bijeenkomsten op voldoende afstand zijn gepland.

In de directe omgeving van het agrarisch bedrijf zijn geen natuurtypen aanwezig die erg gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Van een kleine toename aan ammoniakemissie vanuit de extra veestal wordt daarom geen significant effect verwacht. Andere effecttypen zijn bij de ontwikkeling op het terrein van de boerderij aan de Zandheuvelweg niet aan de orde.

Figuur 5.1 Natuur/ biotopen en kwaliteit leefgebied in de omgeving van het bestemmingsplan gebied (kaartbeeld 'buiten in beeld', provincie Utrecht).

5.3 Aaneengeslotenheid en robuustheid

De ontwikkelingen zorgen niet voor enige barrièrewerking en hebben geen ruimtebeslag op de EHS. Op het terrein van de boerderij aan de Zandheuvelweg is wel een bosperceel aanwezig behorende tot de EHS. De uitbreiding van bebouwing is echter nadrukkelijk niet toegestaan op dit perceel (zie bestemmingsplan Drakenburgergracht).

Zoals in bovenstaande paragraaf reeds vermeld (§ 5.2) zal de natuurstrook aan de westzijde van het Bomencentrum zorgen voor vergroting van het areaal natuur en de robuustheid van de EHS. De natuurstrook zal namelijk fysiek aansluiten op de bestaande EHS en ook ecologisch aansluiten. De strook van 10 m zal bestaan uit bos en natuurvriendelijke oevers.

5.4 Aanwezigheid van bijzondere soorten

Uit de effectbeoordeling uit hoofdstuk 2 blijkt niet dat bijzondere soorten in de EHS door de genoemde ontwikkelingen worden aangetast.

5.5 Essentiële verbindingen

Essentiële verbindingen

Zowel Bomencentrum als de boerderij aan de Zandheuvelweg liggen op of nabij een bos-grasverbinding voor onder meer de das (zie figuur 4.7). Het is bekend dat dassen ook foerageren in de weilanden nabij de boerderij. De extra bebouwing zal echter plaatsvinden binnen het huidige bouwvlak. De uitbreiding is bovendien beperkt van omvang. De menselijke activiteit zal hierdoor weinig toenemen. Door de bouw van gebouwen waar zakelijke bijeenkomsten gehouden worden zal de activiteit bij Bomencentrum wel fors toenemen. Aangezien de das vooral 's nachts ('s zomers echter ook al kort voor zonsondergang) foerageert zal zij niet verstoord worden door de bezoekers.

Door de aan te leggen natuurstrook op het terrein van het bomencentrum goed toegankelijk te maken kan de gras-bos verbinding voor de das (gele pijl in figuur 4.7) worden versterkt.

5.6 Conclusie nee, tenzij

Door de genoemde ontwikkelingen zal geen van de hoofdaspecten van de EHS aangetast worden. Deze ontwikkelingen vormen derhalve geen significante aantasting van de EHS en kunnen worden uitgevoerd zoals beoogd, inclusief de voorgestelde natuurmaatregelen.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

Het voorliggende rapport vormt de onderbouwing van het bestemmingsplan Drakenburgergracht op de aspecten Flora- en faunawet en EHS. Bij de ontwikkeling van dit bestemmingsplan zijn de actuele en potentiële natuurwaarden van het gebied vroegtijdig onderzocht en ingepast. Mede hierdoor is in de Flora- en faunawettoets, beoordeling van de EHS saldobenadering en Nee, tenzij toets naar voren gekomen dat de plannen uitgevoerd kunnen worden zoals beoogd. Wel is het van belang dat alle genoemde mitigerende maatregelen (§ 5.2), natuurinrichtings- en beheermaatregelen (§ 5.3) ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Het plan kent echter voldoende waarborgen om dit te verzekeren (§ 5.4).

Flora- en faunawettoets

In de Flora- en faunawettoets is gebleken dat er verschillende beschermde soorten voorkomen in het plangebied. Alleen voor gewone dwergvleermuis zal een ontheffing moeten worden aangevraagd in gevolge artikel 75 van de Flora- en faunawet. LNV zal deze ontheffing kunnen verlenen of een zogenaamde positieve afwijzing afgeven. De groeiplaatsen van het rapunzelklokje zullen in principe gespaard blijven. Dit geldt ook voor verblijfplaatsen van overige zwaarder beschermde diersoorten.

EHS saldobenadering ontwikkeling zorginstellingen

De ontwikkeling van de zorginstelling Sherpa en Amerpoort in het plan Parkwijk de Zandheuvel zal zorgen voor een kwaliteitswinst en vergroting van het areaal EHS en natuur. Bovendien betreft dit een samenhangend plan waarbij voldoende garanties zijn voor uitvoering van het gehele pakket aan maatregelen. Er kan dus geconcludeerd worden dat aan alle voorwaarden uit artikel 5.2 lid 6 van de provinciale ruimtelijke verordening voldaan wordt en dat dit deel van bestemmingsplan Drakenburgergracht dus kan worden vastgesteld, zoals beoogd.

Nee, tenzij toets overige ontwikkelingen

De ontwikkelingen 'bebouwing op het agrarisch bedrijf aan de Zandheuvelweg 2', 'conferentiecentrum op terrein van de bomenkwekerij' en 'Wellness-voorziening en hotel' liggen allen buiten de EHS. Bij de uitwerking van deze maatregelen is voldoende rekening gehouden met de EHS, waardoor op geen van de vier hoofdaspecten van de EHS (zie bijlage 2) een negatieve invloed hebben. Deze ontwikkelingen vormen derhalve geen significante aantasting van de EHS en kunnen worden uitgevoerd zoals beoogd, inclusief de voorgestelde natuurmaatregelen.

6.2 Mitigerende maatregelen ter bescherming van de EHS.

Mitigerende maatregelen zijn erop gericht de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS te sparen of effecten zoveel mogelijk te verzachten.

Terrein van de zorginstellingen (Parkwijk de Zandheuvel)

1. Volledig sparen van het bosje met dassenburchten op het terrein van Sherpa.
2. Behouden van een bufferstrook van tenminste 10m tussen de bebouwing en bovengenoemd bosje, bestaande uit bos en/of struweel. De bufferstrook mag geen onderdeel uitmaken van privé tuinen. Deze bufferzone neemt een groot deel van de invloed van bewoners op het bosje weg en vermindert de toegankelijkheid van het bosje vanuit privéterreinen.
3. Sparen van alle groeiplaatsen van het rapunzelklokje (tevens eis Flora- en faunawet).
4. Zoveel mogelijk sparen van groeiplaatsen van overige plantensoorten van de Rode lijst, Oranje lijst en Flora- en faunawet.

5. Sparen nestplaats Sperwer (tevens eis Flora- en faunawet bescherming).
6. Zoveel mogelijk sparen (bomen met) nesten zwarte kraai (tevens Flora- en faunawet bescherming).
7. Vleermuisvriendelijke slopen van de gebouwen met verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en vleermuisvriendelijke nieuwbouw (tevens voorwaarde Flora- en faunawetonthefing).
8. Kappen van bomen alleen na controle op aanwezigheid van vogelnesten of vleermuisverblijfplaatsen en buiten het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli).
9. Op de paden rond het bosperceel met een dassenburcht zijn honden alleen aangelijnd toegestaan. In dit bosperceel en op het voetbalveld ten zuiden van de dassenburcht zijn honden in het geheel niet toegestaan.

Voor de ontwikkelingen op het terrein van de zorginstellingen zijn deze maatregelen uitgewerkt in de Gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel.

Maatregelen in de rest van het bestemmingsplangebied

1. Treffen van voorzieningen voor geleiding van fauna langs de Oud-Eemnesserweg.
2. Monitoren van faunaslachtoffers langs de Zandheuvelweg. Als deze toch nog optreden na afwaardering van de Zandheuvelweg is het advies een dassentunnel aan te leggen ter hoogte van de natuurstrook langs het bomencentrum.
3. Aanleg werkzaamheden met grote geluidproductie (bv heien) uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels.
4. Kappen van bomen alleen na controle op aanwezigheid van vogelnesten of vleermuisverblijfplaatsen en buiten het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli).
5. Voorafgaand aan grondwerkzaamheden altijd een controle uitvoeren op de aanwezigheid van bijzondere plantensoorten. Als deze aanwezig zijn de locaties laten markeren door een deskundige en de groeiplaatsen ontzien.

6.3 Natuurinrichtingsmaatregelen en beheer

In de gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel staat beschreven welke inrichtingsmaatregelen en beheermaatregelen zullen worden getroffen voor de natuurontwikkeling op de terreinen van de zorginstellingen. In het kort gaat het om:

- heide- en schraalgraslandontwikkeling aan de zuidkant van de terreinen;
- omvorming productiebos naar natuurbos;
- omvorming van vijver naar bosven;
- verdichting van het bos;
- creëren van natuurlijke overgangen naar het weidegebied (mantel en zoomvegetatie).

In onderstaande figuur zijn deze maatregelen ruimtelijk weergegeven (figuur 6.1).

In de rest van het plangebied is vooral ingezet op behoud van natuurwaarden. Daarnaast zal aan de westkant van het bomencentrum een natuurstrook aangelegd worden van tenminste 10m breed, met natuurvriendelijke oevers, bos/mantel en zoomvegetatie. Deze strook toegankelijk maken voor dieren door de strook buiten de omheining van het bomencentrum komt te liggen.

Figuur 6.1 Natuurmaatregelen op het terrein van de zorginstellingen.

6.4 Waarborgen

De bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden zullen op de volgende manieren worden gewaarborgd:

- Door planologische bescherming:
 - o een groter areaal te bestemmen als 'natuur en bos';
 - o bouwvlakken zodanig te kiezen dat zo min mogelijk bos verloren gaat.
- Door het opstellen van gebiedsvisie Parkwijk de Zandheuvel waarin:
 - o de natuurontwikkeling concreet invulling heeft gekregen;
 - o een monitoringsplan is opgenomen;
 - o de rolverdeling en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.
- De rolverdeling tussen de gemeente en de zorginstellingen komt vast te liggen in een anterieure overeenkomst.
- Door bescherming van soorten via de Flora- en faunawet.
- In het financieel plan (Metrum 2010) is ruim voldoende budget gereserveerd voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen en beheer van de natuur.
- De verantwoordelijkheid voor de inrichting van de natuurstrook zullen de gemeente en het bomencentrum vastleggen in een privaatrechtelijke overeenkomst.

Bijlage 1

Toetsingskader Flora- en faunawet

Inleiding

Het wettelijke toetsingskader van de soortenbescherming is verankerd in de Flora en faunawet, die op 1 april 2002 in werking is getreden. In deze wet is de individuele soortenbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet biedt de juridische basis voor de bescherming van soorten. De algemene verbodsbepalingen zijn weergegeven in kader 2.1.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te veront-
rusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Kader 2.1 Algemene verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet

Vrijstellingsmogelijkheden

In artikel 75 zijn de mogelijkheden voor vrijstelling opgenomen (kader 2.2).

Artikel 75

Lid. 4. Vrijstellingen en ontheffingen worden tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Lid 5. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als

bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

- a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, alsmede voor daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of,
- c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Lid 6. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Kader 2.2 Artikel 75 lid 4 t/m 6 van de Flora- en faunawet.

In het wijzigingsbesluit van 10 september 2004 (Staatsblad 2004, 501) zijn de mogelijkheden voor verlening van ontheffing of vrijstelling verruimd. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor de volgende drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Beschermingsniveaus

In het kader van de toetsingsprocedure worden drie beschermingscategorieën onderscheiden. In kader 2.3 is weergegeven welke procedures voor de verschillende categorieën gelden. Voor de indeling van de soortenlijsten wordt verwezen naar de Brochure Buiten aan het Werk (LNV, 2002).

Tabel 1 Algemene soorten

Soorten met algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets. Als deze soorten op de locatie voorkomen en het werk valt onder de werkzaamheden waarvoor vrijstelling mogelijk is, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Uiteraard geldt nog wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 Overige soorten

Soorten met vrijstelling bij gedragscode of ontheffing/lichte toets. Er geldt een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden waarvoor vrijstelling mogelijk is én indien gehandeld wordt volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV. Ook hier geldt nog wel de algemene zorgplicht. Indien niet wordt gehandeld volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 Soorten opgenomen in bijlage IV van de HR en bijlage 1 van de AMvB

Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets. Ook al is sprake van werkzaamheden waarvoor vrijstelling mogelijk is, dan hangt het nog van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of dat een ontheffing nodig is waarvoor de uitgebreide toets geldt. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat u voor deze soorten ontheffing moet aanvragen; er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor activiteiten waarvoor een vrijstelling mogelijk is geldt een vrijstelling als u handelt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet u een ontheffing aanvragen. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de uitgebreide toets. Voor vogels geldt overigens dat vooral in het broedseizoen sprake zal zijn

van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als uw werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Kader 2.3 Beschermingscategorieën conform de wijziging vrijstelling artikel 75 Flora- en faunawet (Brochure Buiten aan het werk, LNV 2002).

Bevoegd gezag

Bevoegd gezag voor de toetsing van de Flora- en faunawet is het ministerie van LNV. De Dienst Landelijk Gebied adviseert sinds 1 januari 2005 de Dienst Regelingen over ontheffing aanvragen.

Bijlage 2

Afwegingskader EHS provincie Utrecht

Bescherming Ecologische Hoofdstructuur

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Randstad-groenstructuur en Groene Hart. De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones.

Ingrepen waarbij wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS significante schade ondervinden mogen niet plaatsvinden, tenzij er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn en alternatieven voor de ingreep ontbreken.

De planologische bescherming van o.a. de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de provincie Utrecht (streekplan provincie Utrecht 2005-2015, sinds 2008 Provinciale Structuurvisie) is een nadere uitwerking van deze bescherming uit de Nota Ruimte. Op onderdelen gaat de provincie iets verder dan het Rijksbeleid.

Deze bescherming is van toepassing op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen gebieden, de Ecologische Hoofdstructuur, Natuurbeschermingswetgebieden en de gebieden waarvoor de Boswet geldt. De provincie verklaart deze bescherming ook van toepassing op grootschalige openbare recreatiegebieden. Deze bescherming is niet alleen van toepassing bij directe ingrepen in deze gebieden zelf, maar in Utrecht ook als deze gebieden nadelig effecten ondervinden van ingrepen daarbuiten.

Provinciale Ruimtelijke Verordening

De wijze waarop de bescherming van de EHS (gebieden binnen de groene contour) in de provincie is geregeld is vastgelegd in artikel 5.2 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Artikel 5.2 Groene contour

1. Een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' bevat bestemmingen en regels die zijn gericht op de bescherming van de in het plangebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Dit bestemmingsplan bevat geen bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant aantasten.
2. De toelichting op een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende wezenlijke kenmerken en waarden. Daarnaast bevat de toelichting, indien wordt voorzien in ruimtelijke ontwikkelingen, onderzoeksresultaten waaruit blijkt dat er geen sprake is van significante aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden door die ruimtelijke ontwikkelingen.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikke-

lingen toestaan die leiden tot een significante aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden mits is voldaan aan de volgende voorwaarden: a. er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang;

b. schade zoveel mogelijk wordt beperkt door mitigerende maatregelen;

c. als mitigerende maatregelen onvoldoende zijn, dan moet de resterende schade worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders, met dien verstande dat:

1e. compensatie vindt in natura plaats in de directe omgeving van de ruimtelijke ingreep en buiten de groene contour;

2e. het bestemmingsplan waarin de compensatie wordt geregeld, wordt gelijktijdig vastgesteld met het bestemmingsplan als bedoeld in de aanhef van dit lid, tenzij verzekerd is dat de compensatie wordt gerealiseerd;

3e. de compensatie minimaal gelijkwaardig is aan het verlies aan waarden en kenmerken;

4e. naarmate de te compenseren waarden en kenmerken op grond van hun zeldzaamheidswaarde of ouderdom niet gelijkwaardig vervangbaar zijn, wordt een grotere oppervlakte gecompenseerd. Deze kwaliteitstoeslag in hectares ligt tussen de 0,1 en 1,0 zoals beschreven in de Bijlage kwaliteitstoeslag in hectares;

5e. indien kwantitatieve compensatie, als bedoeld onder lid 3, sub c, onder 3e en 4e, niet mogelijk is, vindt kwalitatieve compensatie plaats waarbij de vervangende waarden hoger in rangorde zijn of de vervangende waarden tot verbetering van de kwaliteit van wezenlijke kenmerken en waarden van de aangrenzende EHS tot gevolg hebben.

4. De toelichting op een bestemmingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat is voldaan aan de in dat lid genoemde voorwaarden onder a. tot en met c.;

5. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van de voorwaarde om in natura te compenseren, als bedoeld in het bepaalde in het derde lid, sub c, onder 1e, wanneer is aangetoond dat niet kan worden voldaan aan het nabijheidsbeginsel en dat compensatie elders ook niet mogelijk is.

6. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen binnen de EHS toestaan, mits per saldo op gebiedsniveau de kwaliteit wordt verbeterd, de kwantiteit wordt vergroot en voldaan is aan de volgende voorwaarden:

a. de combinatie van ruimtelijke ontwikkelingen binnen één gebiedsvisie is opgenomen waaruit de

ruimtelijke samenhang blijkt en de wijze waarop de ontwikkelingen worden gerealiseerd;

b. binnen de EHS een kwaliteitsslag gemaakt wordt waarbij het oppervlak natuur minimaal gelijk

blijft dan wel toeneemt;

c. een vergroting van het areaal EHS optreedt, waardoor de EHS beter gaat functioneren, ter compensatie van het gebied dat door de ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan;

7. De toelichting op een bestemmingsplan als bedoeld in het zesde lid bevat een ruimtelijke onderbouwing

waaruit blijkt dat is voldaan aan de in dat lid genoemde voorwaarden onder a. tot en met c.

Provinciale uitwerking bescherming EHS ('nee, tenzij-toets')

Dit zogenaamde 'nee, tenzij afwegingskader' is door de provincie Utrecht nader uitgewerkt. Door GS van de Provincie Utrecht zijn vier hoofdaspecten aangewezen die bepalen welke waarden en kenmerken binnen de EHS als wezenlijk moeten worden aangemerkt:

1. De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen)
2. Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS
3. De aanwezigheid van bijzondere soorten.
4. De aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Als de EHS op één van deze vier hoofdaspecten wordt aangetast, dan is er sprake van significante aantasting van de EHS en kan de ingreep niet plaatsvinden zoals beoogd. Er moet dan gekeken worden naar alternatieven..

In de beoordeling van effecten op de EHS kunnen negatieve effecten (minnen) worden afgewogen tegen positieve effecten (plussen) van een ingreep.

Toelichtingen (uitgebreide samenvatting van tabel uit document provincie Utrecht, dec. 2007)

1. Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Wordt verdeeld in actueel en potentieel. Actueel: wat er nu is, potentieel: aangewezen natuurdoelen, die in detail in het veld bepaald moeten worden op basis van aanwezige abiotische omstandigheden (bodem, grond- en oppervlaktewater, milieu etc.)

Toetsaspecten significantie	Toelichting	Informatiebron	Regulier RO of extra
ACTUELE WAARDEN			
1. Provinciale natuurwaardering Aantasten van gebieden met de natuurwaarden "uitstekend" en "goed".	Om de kwaliteit van natuur te kunnen beschrijven wordt gebruik gemaakt van natuurwaardering van locaties. De natuurwaardering voor een locatie kan worden gedefinieerd als de mate van voorkomen van karakteristieke soorten, uitgedrukt in een schaal van uitstekend – goed – redelijk – matig. Hiervoor worden natuurgegevens gebruikt die de provincie heeft verzameld in de EcoData-Bank..	De website "Buiten in beeld" is nuttig voor een eerste oriëntatie op waar hoge natuurwaarden zijn en mogelijk significante aantasting plaats kan vinden. Voor toepassing kunnen gedetailleerde kaarten met gegevens worden aangevraagd via natuurinfo@provincie-utrecht.nl .	Ook voor het reguliere RO-traject dienen actuele natuurwaarden in kaart te worden gebracht ter bepaling van de passende bestemming en voor de natuurtoets t.b.v. de Flora- en Faunawet.
2. Oude boskernen Aantasten van oude boskernen van de categorie "zeer waardevol" en "bijzonder waardevol".	Oude boskernen zijn actuele groeiplaatsen van autochtone bomen en struiken welke afstamelingen zijn van oorspronkelijk inheemse flora die na de ijstijd op eigen kracht Nederland heeft bereikt. De groeiplaats kan zowel bos betreffen als ook een houtwal of een enkele boom of struik welke als relict van het oorspronkelijke bos te beschouwen is. De boskernen zijn in drie waardeklassen ingedeeld.	De kaart kan worden aangevraagd via natuurinfo@provincie-utrecht.nl .	Worden door de provincie ook in reguliere plantoetsing in overwegingen meegenomen.
3. Biodiversiteitsgebieden Aantasten van een prioritair biodiversiteitsgebied dat geheel of gedeeltelijk is gelegen binnen de EHS.	Uit het Biodiversiteitsverdrag van Rio de Janeiro, door Nederland medeondertekend, vloeien inspanningsverplichtingen t.a.v. het behoud van gebieden van belang voor het behoud van biodiversiteit voort. Voor Utrecht worden deze gebieden momenteel op kaart gezet op basis van een optelling van ecologische kwaliteiten. Er komen twee categorieën: 'prioritair' en 'van belang'.	Nog in voorbereiding. Omdat het hier om slechts enkele speciale gebieden gaat (de "parels") kan deze kaart niet als vervanging van de natuurwaardering worden gebruikt en dient alleen ter aanvulling.	Nieuw, zal echter ook in reguliere RO-afweging betrokken gaan worden..

POTENTIËLE WAARDEN			
Natuurdoelen (UNAT's)	Bij dit aspect is een deskundi-	Diverse kaarten met grondwa-	Verschillende kaar-

zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen. Abiotische omstandigheden voor bijzondere ecologische kwaliteiten .	genoordeel niet altijd te voorkomen omdat de criteria niet hard te krijgen zijn. Het is een zelfstandige afweging waarbij de actuele waarden, de potentiële waarden en de abiotische omstandigheden een plaats innemen.	ter- bodem en andere gegevens. Uiteindelijk wordt gestreefd naar een kaart met daarop aangegeven waar de abiotische omstandigheden goed tot zeer goed zijn.	ten met abiotische kwaliteiten die nu ook reeds voor reguliere plantoetsing gebruikt worden:
--	---	---	--

2. Aaneengeslotenheid en robuustheid

Toetsaspecten significantie	Toelichting	Informatiebron	Regulier RO of extra
Opsplitsing van een gebied Verkleining van een gebied	Beide begrippen staan voor het tegengaan van versnippering. Bestaande versnippering wordt nu bestreden met faunavoorzieningen, ecoducten, afsluiten van wegen en afbraak van gebouwen.	Kaart met (grote) natuureenheden (absoluut en relatief t.o.v. omgeving): nog te maken	Het toetsen op dit onderdeel is in principe gebruikelijk, ook als nee tenzij niet aan de orde is:

3. Bijzondere soorten

Toetsaspecten significantie	Toelichting	Informatiebron	Regulier RO of extra
1. Flora- en faunawet (Ffw) Negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit tabel 2 en 3 Ffw.	Dit zijn soorten die wettelijk zijn beschermd. Meer informatie via de website van LNV	Gegevens van beschermde soorten kunnen worden opgevraagd bij de provinciale Eco-DataBank via natuurinfo@provincie-utrecht.nl .	Regulier.
2. Bedreigde soorten van de Rode lijsten en Oranje lijsten Negatieve gevolgen voor bedreigde soorten uit de categorieën "bedreigd", "ernstig bedreigd" of "op het punt van verdwijnen" van de Rode en/of Oranje Lijsten.	Analoog aan de methodiek en de intentie waarmee de Rode lijsten landelijk opgesteld zijn is in het provinciale Beleidsplan Natuur en Landschap opgenomen dat het provinciale soortenbeleid zich richt op in Utrecht bedreigde en kwetsbare soorten. De Oranje lijst voor fauna is door GS bekrachtigd is in 1997 en voor flora in 2001.	Gegevens van bedreigde soorten kunnen worden opgevraagd bij de provinciale Eco-DataBank via natuurinfo@provincie-utrecht.nl .	Regulier (wordt doorgaans bij natuurtoetsen voor de Ffw meebeschouwd).

5. Essentiële verbindingen

Toetsaspecten significantie	Toelichting	Informatiebron	Regulier RO of extra
1. Ecologische verbindingzones, Robuuste verbindingen, en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS). Door ingreep wordt een verbinding "ernstig belemmerd". dan wel kan niet meer gerealiseerd worden.	Ecologische verbindingzones hebben als doel om kerngebieden van de EHS met elkaar te verbinden en barrières als wegen passierbar te maken voor flora en fauna. Rijk en provincie hebben hiertoe verschillende verbindingen aangewezen.	Doelsoorten zoals genoemd in het "Werkdocument Ecologische Verbindingszones provincie Utrecht" (1993) en de natuurgebiedsplannen. Doelsoorten zoals genoemd in het rijks- en provinciale beleid m.b.t. robuuste verbindingen. (Afspraken document LNV - Provincies van november 2003 en technische uitwerking in Handboek voor Robuuste verbindingen (Alterra) Eisen verbindingzones per doelsoort zoals onder andere beschreven in modellen Alterra ("Tover"),	Regulier.

2. Foerageer- en migratieroutes (<i>binnen kerngebieden EHS</i>). Door een ingreep wordt een verbinding “ernstig belemmerd” dan wel kan niet meer gerealiseerd worden.	Dit zijn routes die binnen kerngebieden van de EHS liggen en die gebruikt worden door dieren om van rust- naar foerageer plaats te komen, seizoensmigratie e.d. Te denken valt aan bijvoorbeeld wildwissels of bomenlanen voor vleermuizen.	Gegevens in provinciale EcoDataBank en Natuurloket. Extra onderzoek of externe bronnen. Aanvullend onderzoek is nodig, afhankelijk van situatie en voorkomen van soorten in de buurt. Ter beoordeling aan Quick scan-toetsers.	
---	--	--	--

Bijlage 3

Verspreiding soorten in het bestemmingsplangebied